

Agrárpiaci Jelentések
TEJ ÉS TEJTERMÉKEK

Tej és Tejtermékek

XV. évfolyam, 11. szám, 2012

2012. november 20.

Megjelenik havonta

Felelős szerkesztő

Dr. Stummer Ildikó

Szerző

Mándi-Nagy Dániel

mandi-nagy.daniel@aki.gov.hu

Kiadó

Agrárgazdasági Kutató Intézet

Piaci Árinformációs Rendszer

H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.

Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944

Telefon: (+36 1) 476-6093

Fax: (+36 1) 217-8111

www.aki.gov.hu

aki@aki.gov.hu

https://pair.aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

A Tej és Tejtermékek piaci jelentésen kívül kínáljuk még a Baromfi; Zöldség, Gyümölcs és Bor; Élőállat és Hús; Gabona és Ipari Növények piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:

Mihók Zsolt

Telefon: (+36 1) 476-3064

Tartalomjegyzék

ÖSSZEFOGLALÓ.....	3
TEJPIACI JELENTÉS.....	4
Agrárpolitikai hírek.....	12
Tejpiaci adatok.....	13
Magyarországi piaci információk.....	19
Nemzetközi piaci információk.....	22
A tejtermelés és a tejfelvásárlás alakulása néhány országban.....	25
A tejtermékek határidős jegyzései.....	30

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

ÖSSZEFOGLALÓ

A nyerstej országos termelői átlagára 86,41 forint/kg volt 2012 októberében, 6 százalékkal nőtt az előző havihoz viszonyítva. A fehérjetartalom 0,10 százalékponttal, a zsírtartalom 0,17 százalékponttal javult egy hónap alatt. A felvásárlás a szeptemberit 0,5 százalékkal haladta meg, az egy évvel korábbi mennyiséggel azonos volt. Olaszországban a nyerstej azonnali (spot) ára a 22. és a 45. hét közötti időszakban 37 százalékkal emelkedett. Magyarországon a nyerstej kiviteli ára 95,47 forint/kg volt októberben, 2 százalékkal nőtt egy hónap alatt és 10,5 százalékkal volt magasabb, mint a belpiaci ár.

Az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezetének (FAO) novemberi előrejelzése szerint a világ tejtermelése 3 százalékkal 759,6 millió tonnára nőhet 2012-ben az előző évihez képest. A legnagyobb tejtermelők közül az Európai Unió tej kibocsátása 1,5 százalékkal, az Egyesült Államoké 2 százalékkal, Indiáé 4 százalékkal, Kínáé 5 százalékkal bővíthet 2012-ben. Új-Zéland tej kibocsátása 10 százalékkal nőtt a 2011/2012. gazdasági évben (június-május), ugyanakkor a 2012/2013. gazdasági évben 4 százalékos csökkenése valószínűsíthető.

Az Unióban a zsírtartalommal korrigált felvásárlás 1,8 százalékkal 140,5 millió tonnára nőtt a 2011/2012. tejkvótaévben az előzőhöz viszonyítva, így a kvóta kihasználtsága 94,5 százalékról 95,3 százalékra javult. Ausztria, Írország, Hollandia, Németország, Ciprus és Luxemburg lépte túl a felvásárlási tejkvótáját összesen 281 735 tonnával. A legnagyobb mértékben, 4,2 százalékkal (120 650 tonna) Ausztria haladta meg a rendelkezésre álló mennyiséget. A túllépésért a fent említett 6 tagállamnak 78,4 millió euró illetéket kell fizetnie. A fennmaradó 21 tagállamban a felvásárlási kvótától való elmaradás 7 226 517 tonna volt. A kvóta kihasználtsága 10 tagállamban nem érte el a 90 százalékot. A közvetlen értékesítési tejkvótát csak Hollandia lépte túl.

Magyarországon a beszállítási tejkvóta és a nyerstej felvásárlása egyaránt 0,6 százalékkal nőtt a 2011/2012. tejkvótaévben az előzőhöz viszonyítva. A beszállítási kvóta kihasználtsága nem változott egy év alatt, továbbra is 72,4 százalék volt. A tej közvetlen értékesítési kvótája 6 százalékkal nőtt, míg a közvetlen értékesítés 4,7 százalékkal csökkent, így a kihasználtság 45,3 százalékról 40,6 százalékra romlott. A felvásárlásban részt vevő tejkvótával rendelkező aktív termelők száma 17 százalékkal, a direkt értékesítőké 19 százalékkal esett vissza a 2011/2012. tejkvótaévben az előzőhöz viszonyítva. A nyerstej felvásárlása a 2012/2013. tejkvótaév első hét hónapjában 5 százalékkal nőtt az egy évvel korábbihoz képest az AKI PÁIR adatai szerint, így a kvóta kihasználtsága a jelenlegi kvótaévben javulhat, azonban továbbra is jelentősen elmarad a rendelkezésre álló tejkvóta mennyiségétől.

TEJPIACI JELENTÉS

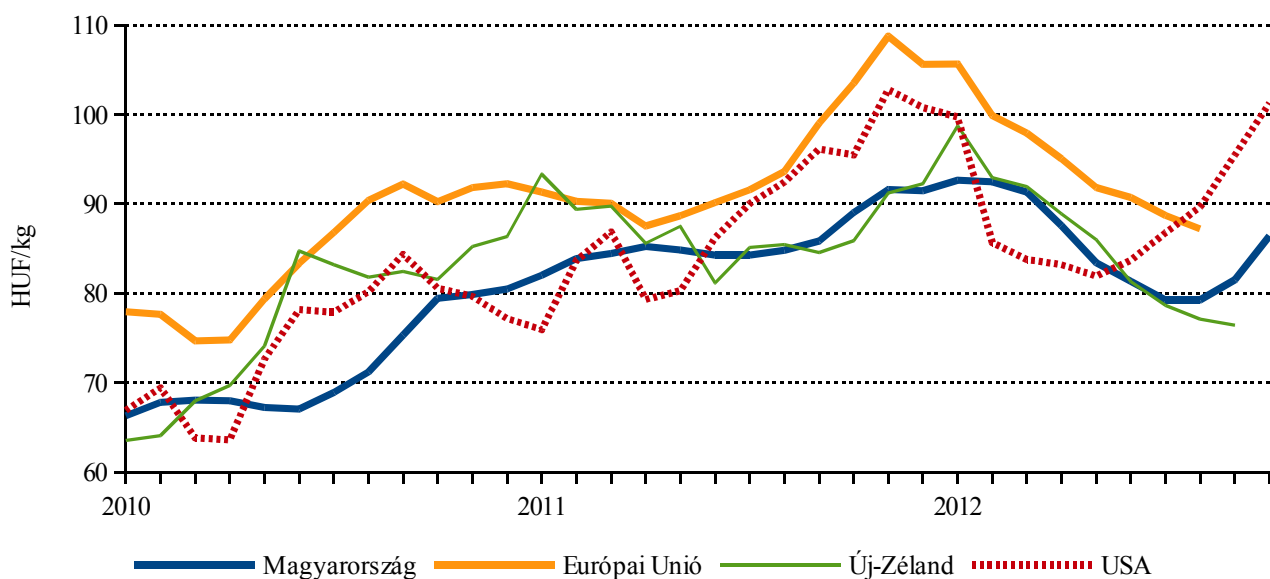
A nyerstej országos termelői átlagára 86,41 forint/kg volt 2012 októberében, 6 százalékkal nőtt az előző havhoz viszonyítva. A fehérjetartalom 0,10 százalékponttal, a zsírtartalom 0,17 százalékponttal javult egy hónap alatt. A felvásárlás a szeptemberit 0,5 százalékkal haladta meg, az egy évvel korábbi mennyiséggel azonos volt.

Olaszországban a nyerstej azonnali (spot) ára a 22. és a 45. hét közötti időszakban 37 százalékkal emelkedett. Magyarországon a nyerstej kiviteli ára 95,47 forint/kg volt októberben, 2 százalékkal emelkedett egy hónap alatt és 10,5 százalékkal volt magasabb, mint a belpiaci ár. A Trappista sajt feldolgozó értékesítési ára 13 százalékkal, a tehéntúróé 6 százalékkal, a

2,8 százalék zsírtartalmú dobozos friss tejé és a tejfölé egyaránt 4 százalékkal nőtt októberben a szeptemberihez viszonyítva. A feldolgozó értékesítési áraknál kisebb mértékben nőttek a fogyasztói árak. A KSH adatai szerint a pasztörözött 2,8 százalékos zsírtartalmú friss tej és a Trappista tömbsajt fogyasztói ára 2 százalékkal nőtt októberben a szeptemberihez képest.

A nyerstej termelői ára Új-Zélandon 3 százalékkal csökkent, míg az USA-ban 8 százalékkal nőtt 2012 szeptemberében az augusztusihoz viszonyítva. Az USA-ban a nyerstej ára októberben további 8 százalékkal emelkedett.

1. ábra: A nyerstej termelői árának alakulása a világon

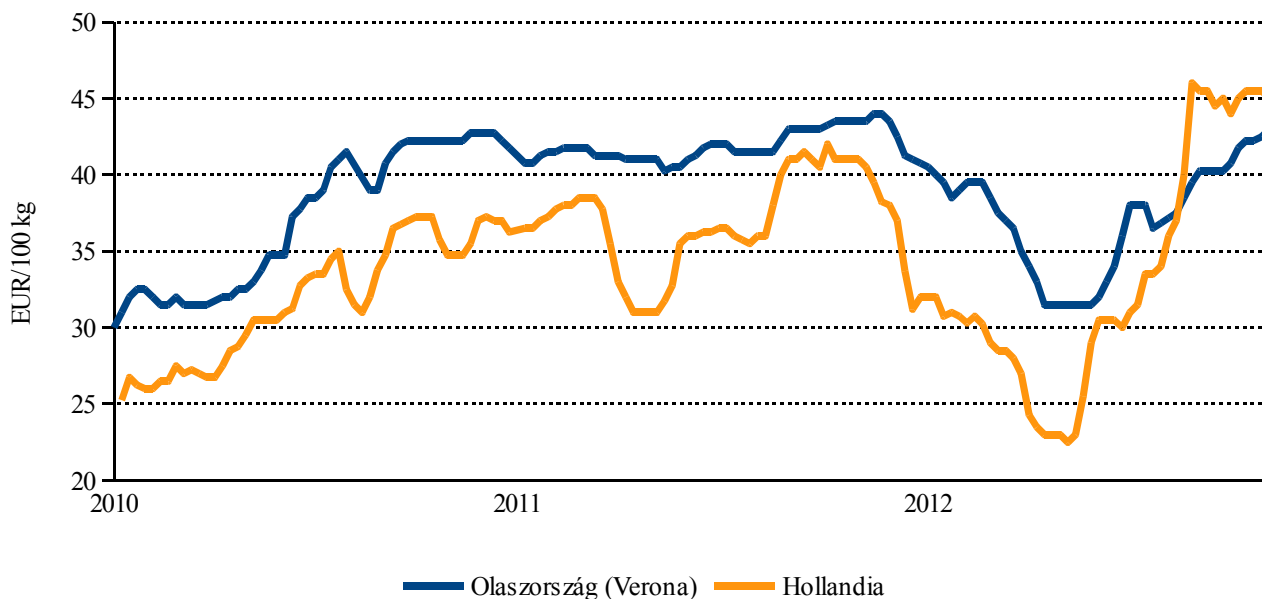

Forrás: AKI PÁIR, Európai Bizottság, LTO, USDA

Hollandiában a nyerstej azonnali (spot) ára áfa-val és szállítási költséggel 45 euró/100 kg volt a 45. héten. Az olaszországi Veronában a nyerstej azonnali (spot) ára november 12-én áfa és szállítási költség nélkül 43 euró/100 kg, a Németországból és Ausztriából származó 3,5 százalék zsírtartalmú nyerstejé 44,25 euró/100 kg, a fölözötté 31 euró/100 kg volt. Olaszországban,

Lodi városában a nyerstej azonnali (spot) ára november 15-én áfa és szállítási költség nélkül, 60 napos fizetési határidővel 42 euró/100 kg, a 3,6 százalék zsírtartalmú Franciaországból származó nyerstejé 41,5 euró/100 kg, a Németországból származóé 43 euró/100 kg, a fölözötté 31 euró/100 kg volt.

2. ábra: A nyerstej azonnali (spot) ára Nyugat-Európában

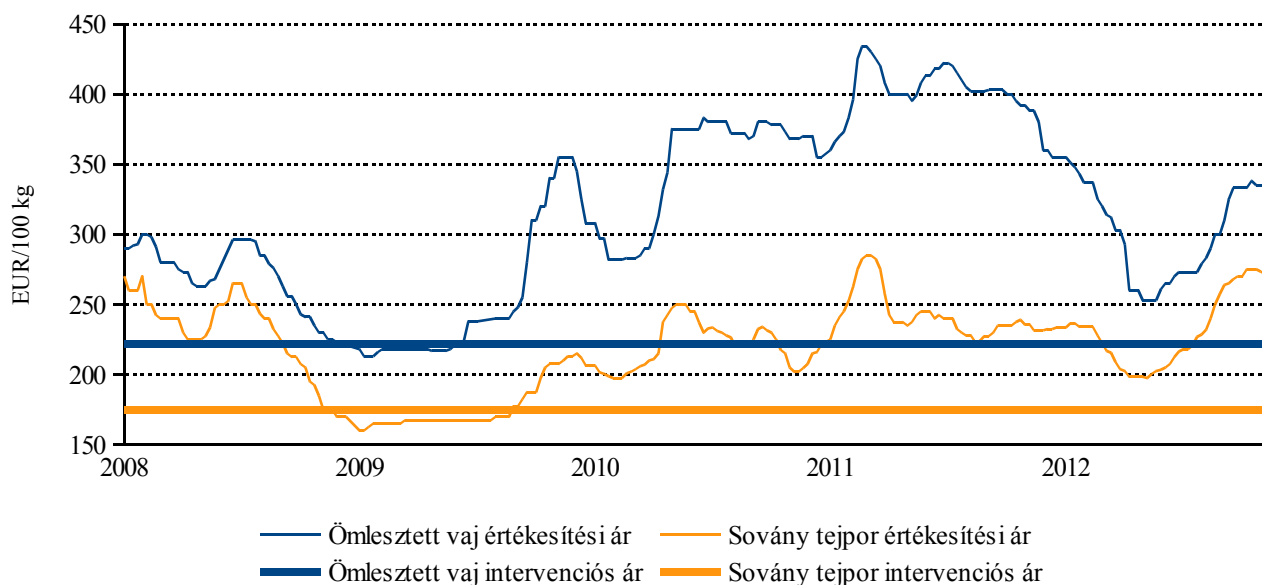

Forrás: CCIAA di Verona, DCA-Markt

Németországban a sovány tejpor ára a 20., az ömlesztett vajé a 22. héten kezdett emelkedni, a két termék jegyzése a 37. hét óta nem változott, ami az árnövekedés végét jelentheti. A kempteni árutőzsdén a 42. héten a 25 kg-os kiszerelésű ömlesztett vaj értékesítési ára

335 euró/100 kg, a 25 kg kiszerelésű zsákos, élelmezési célú (intervenciós minőségű) sovány tejporé 269,5 euró/100 kg volt. Az intervenciós árszintnél a vaj ára 51 százalékkal, a sovány tejporé 54 százalékkal volt magasabb a vizsgált héten.

3. ábra: Az ömlesztett vaj és a sovány tejpor értékesítési és intervenciós ára Németországban

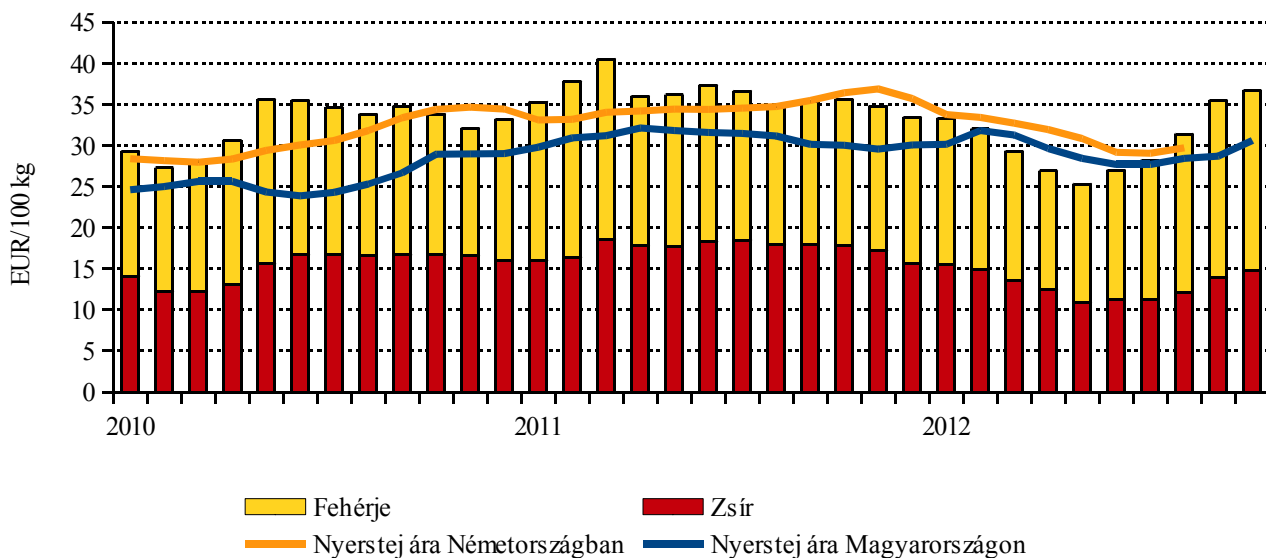

Forrás: Hannoveri árutőzsde, Kempteni árutőzsde, Európai Bizottság

A németországi Élelmiszer-gazdasági Kutató Központ (ife) havi rendszerességgel közzéteszi a nyerstej alapanyagértékét 4,0 százalékos zsír és 3,4 százalékos fehérje beltartalomra vonatkozóan. Az alapanyagérték tükrözi a nyerstej összetevőinek (zsír, fehérje) árát, amelyet a

hannoveri és a kempteni árutőzsde vaj és sovány tejpor jegyzései alapján határoznak meg. Szeptemberben a zsírérték 6 százalékkal, a fehérjeérték 1 százalékkal, az alapanyagérték 3 százalékkal volt magasabb az augusztusnál.

4. ábra: A nyerstej alapanyagértéke és ára Németországban, a nyerstej ára Magyarországon

Forrás: ife, Európai Bizottság, AKI PÁIR

Az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezetének (FAO) novemberi előrejelzése szerint a világ tejtermelése 3 százalékkal 759,6 millió tonnára nőhet 2012-ben az előző évihez képest. A legnagyobb tejtermelők közül az Európai Unió tejkiadását 1,5 százalékkal, az Egyesült Államoké 2 százalékkal, Indiáé 4 százalékkal, Kínáé 5 százalékkal bővíti 2012-ben. Új-Zéland tejkiadását 10 százalékkal növelte a 2011/2012. gazdasági évben (június-május), ugyanakkor a 2012/2013. gazdasági évben 4 százalékos csökkenése valószínűsíthető.

A világpiaci (óceániai) tejtermékek az egy évig tartó csökkenés után, először 2012 közepén kezdtek emelkedni, és októberben már megközelítették az elmúlt 3 év átlagos szintjét. Az intervenciós készlet nagysága minimális az EU-ban és az USA-ban, a piac így érzékeny marad a tejtermelés hirtelen változására és a tejtermékek termelésének alakulására. A meghatározó tejtermékexportőr országok szűk kínálata miatt az árak további növekedése valószínűsíthető. A sovány tejpor ára októberben 20 százalékkal, a vajé 14 százalékkal, a Cheddar sajtté 9 százalékkal haladta meg a júniusi, a teljes tejporé 18 százalékkal a júliusi mélypontot. A vaj árának emelkedését a szűk kínálat okozta. Az EU és a világpiaci vajárak közötti különbség erőteljesen nőtt az elmúlt hónapokban,

aminek hatására romlott az EU versenyképessége. A teljes tejpor ára az exportkereslet növekedése és a tejtermelés vártnál enyhébb bővülésének hatására lehet magasabb. A sajt ára a szűk kínálat, az alacsony készlet-szint és a magas kereslet hatására emelkedik. A sovány tejpor ára az EU-ban erőteljesebben nőtt a világpiacinál, így hosszú idő után először haladja meg a világpiaci szintet. A sovány tejpor iránti erőteljes kereslet és a gyenge euró/dollár árfolyam járul hozzá az árak emelkedéséhez.

A világ egy főre jutó tej- és tejtermékfogyasztása várhatóan 1,8 százalékkal 107,5 kilogrammra nő 2012-ben az egy évvel korábbihoz viszonyítva. Az egy főre jutó fogyasztás növekedési üteme a fejlett országokban alacsonyabb (1,4 százalékos) lehet a fejlődő országok 2,8 százalékosához képest. A fejlődő országok egy főre jutó fogyasztása viszont várhatóan lényegesen elmarad (72,7 kilogramm/év) a fejlett országokétól (238,1 kilogramm/év).

A világ tej és tejtermék külkereskedelme (tejgyenértékben kifejezve) 2012-ben elérheti az 52,9 millió tonnát, ami 4,6 százalékos bővülést jelent az egy évvel korábbihoz viszonyítva. A teljes tejpor és a vaj globális kivitele 6 százalékkal, a sajté 5 százalékkal, a sovány tej-

poré 1 százalékkal nőhet az idén az előző évihez képest. Az Európai Unió harmadik országokba irányuló sajt kivitele 10 százalékkal nőhet, a sovány tejporé stagnálhat, a teljes tejporé 8 százalékkal, vajé 9 százalékkal csökkenhet 2012-ben egy év alatt.

A Holland Tejterméktanács (*Productschap Zuivel*) novemberben megjelent elemzése szerint az EU 43 százalékkal részesedett a sajt világkereskedelméből az idei év első félévében, ami megegyezett az egy évvel korábbival. A nagyobb sajtexportőrök, Németország, Hollandia és Lengyelország sajt kivitele erőteljesen nőtt, míg Franciaországé stagnált. Az Uniónak a vaj és a vajzsír globális kereskedelméből való részesedése 20 százalékról 17 százalékra csökkent a vizsgált időszakban. Franciaország, Finnország, Dánia több, míg Belgium és Hollandia kevesebb terméket szállított külföldre. Az EU teljes tejpor kivitelének globális kereskedeleméből való részesedése 21 százalékra mérséklődött. Hollandia, Dánia és Belgium kivitele csökkent, míg az Egyesült Királyság és Svédország exportja erőteljesen nőtt. Az EU sovány tejpor kivitelének globális exportból való részesedése 32 százalékról 35 százalékra nőtt. A legfontosabb exportőr országok Németország, Franciaország, Lengyelország kivitele jelentősen, Hollandiáé kevésbé erőteljesen nőtt, míg Belgiumé csökkent. Spanyolország, Litvánia és Csehország sovány tejpor kivitele nőtt, Írországó viszont erőteljesen visszaesett.

Az 1980-as évek elején az árgarancia és a korlátlan mértékű intervenciós felvásárlás hatására jelentős mennyiségű eladhatatlan vaj- és tejporkészlet halmozódott fel az intervenciós raktárakban, ami finanszírozási nehézségeket okozott az Európai Unió költségvetésében. A Bizottság 1984. április másodikától tejkvótarendszert vezetett be, így korlátozni tudta az országok tejtermelését, és az intervenciós felvásárlás mennyiségét is maximalizálta. Az Agenda 2000, a 2003. évi agrárreform, valamint a Közös Agrárpolitika 2008. évi felülvizsgálatának („Health Check”) keretében többször emelték a tejkvótát, majd 2008 végén a tejkvótarendszer 2015. áprilisi megszüntetéséről döntöttek. Az átmenet 2006/2007 – 2008/2009 időszakban évi 0,5 százalék, a 2008/2009. tejkvótaévben további 2 százalék, 2009/2010 – 2013/2014 között évente 1 százalék kvótaemeléssel valósul meg. Olaszország 2009-ben egyszerre kapta meg a kvóta megszűnéséig járó 5 százalékos tejkvótaemelést. Az utolsó kvótaévben (2014/2015) már nem kerül sor további kvótaemelésre, majd 2015. április 1-jével az EU-ban megszűnik a tejkvóta. A tejkvóta meglehetősen változatos hatással van a tagállamok tejágazatára, egyes tagállamokban továbbra is jelentős termeléskorlátozó eszköz, más tagállamokban azonban gyakorlatilag csak

egy elméleti lehetséges termelési szint, ahol a kvótának nincs értéke, és nem is kereskednek vele. Az elmúlt években jellemzően csökkent azon tagállamok száma, akik kvótán felül termeltek, amit részben a kvótaemelés, részben pedig a 2009-es tejkvóta termelés-csökkentő hatása együttesen okozott. A jellemzően kvótán felül termelő tagállamok termelése nem csökkent, így ezen tagállamokban újra jelentősebb a túltermelés okozta probléma. A kvótán felüli termelésért illetéket kell fizetnie a túltermelő tagállamnak, mely már néhány százalékos túltermelés esetén is jelentős összeg lehet. A kvótaemelés káros azon tagállamok számára, amelyek nem használják ki nemzeti kvótájukat, mivel a kvótán felül termelő tagállamok a többletet nyomott áron jellemzően a kvóta alatt teljesítő országokban vezetik le, valamint csökkenhet az adott ország tejtermék kivitele is.

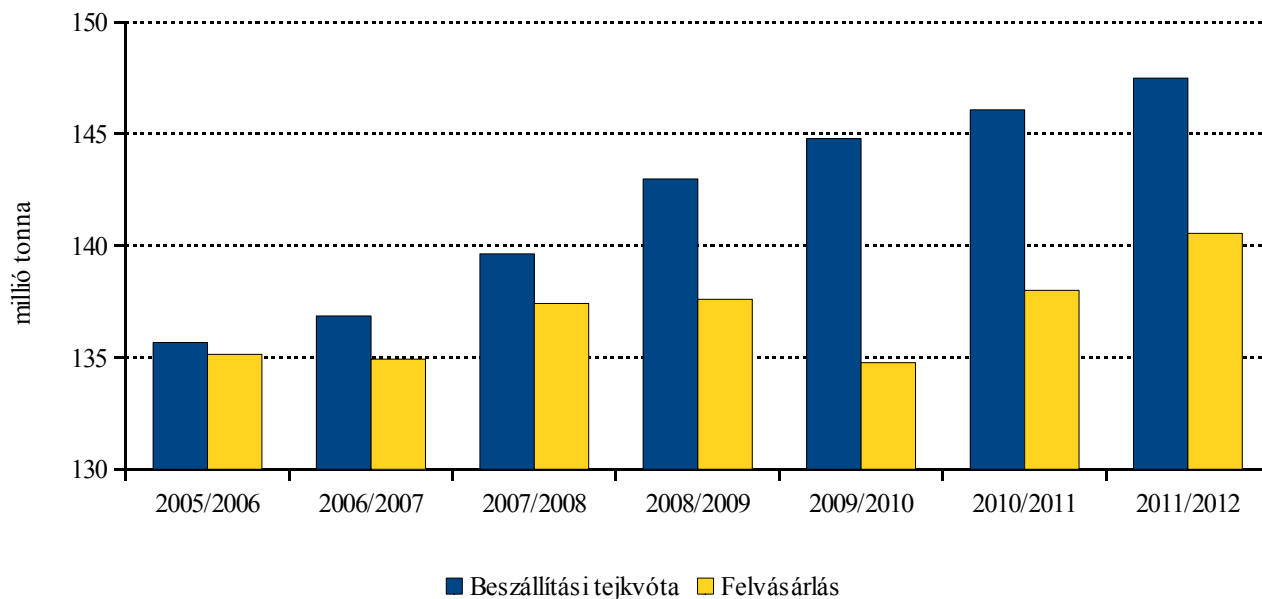
Az Unióban a zsírtartalommal korrigált felvásárlás 1,8 százalékkal 140,5 millió tonnára nőtt a 2011/2012. tejkvótaévben az előzőhöz viszonyítva, így a kvóta kihasználtsága 94,5 százalékról 95,3 százalékra javult. Ausztria, Írország, Hollandia, Németország, Ciprus és Luxemburg lépte túl a felvásárlási tejkvótáját összesen 281 735 tonnával. A legnagyobb mértékben, 4,2 százalékkal (120 650 tonna) Ausztria haladta meg a rendelkezésre álló mennyiséget. A túllépésért a fent említett 6 tagállamnak 78,4 millió euró illetéket kell fizetnie. A fennmaradó 21 tagállamban a felvásárlási kvótától való elmaradás 7 226 517 tonna volt. A kvóta kihasználtsága 10 tagállamban nem érte el a 90 százalékot. A közvetlen értékesítési tejkvótát csak Hollandia lépte túl. Az Európai Unió tejtermelését meghatározó országok közül a beszállítási tejkvóta kihasználtsága Németországban 100,1 százalék, Franciaországban 96,4 százalék, az Egyesült Királyságban 90,2 százalék, Lengyelországban 97,9 százalék, Olaszországban 99,6 százalék volt. Olaszországban, mivel a tejkvóta a többi tagállamtól eltérően már nem emelkedik tovább, a tejtermelés növekedése a tejkvóta megszüntetéséig várhatóan minimális lesz, így az ország továbbra is nyerstejimportra szorul. Mindazonáltal a franciaországi Lactalis tejfeldolgozó 2011 júliusában felvásárolta az olaszországi Parmalatot, így lehetséges, hogy az olaszországi importkereslet egy részét a franciaországi import növelésével érik el. Franciaországban a tejkvóta még tovább nő, valamint a beszállítás kihasználtsága sem teljes, ami lehetőséget biztosít a cégcsoporton belüli tej átcsoportosítására. Magyarország teljes nyerstej kivitelének 30 százaléka, főként nyerstej kivitelének 89 százaléka az első félévben Olaszországba irányult, így a következő időszakban a kiviteli lehetőségek szűkülésével a nyerstej export visszaesése valószínűsíthető, ami nyomást gyakorolhat a

túlkínálaton keresztül a kiviteli és a felvásárlási árakra is.

Magyarországon a beszállítási tejkvóta és a nyerstej felvásárlása egyaránt 0,6 százalékkal nőtt a 2011/2012. tejkvótaévben az előzőhöz viszonyítva. A beszállítási kvóta kihasználtsága nem változott egy év alatt, továbbra is 72,4 százalék volt. A tej közvetlen értékesítési kvótája 6 százalékkal nőtt, míg a közvetlen értékesítés 4,7 százalékkal csökkent, így a kihasználtság 45,3 százalékról 40,6 százalékra romlott. A felvásárlásban részt vevő tejkvótával rendelkező aktív termelők száma 17 százalékkal, a közvetlenül értékesítőké 19 százalékkal esett vissza a 2011/2012. tejkvótaévben az előzőhöz viszonyítva. A nyerstej felvásárlása a 2012/2013. tejkvótaév első hét hónapjában 5 százalékkal nőtt az egy évvel korábbihoz képest az AKI PÁIR adatai szerint, így a kvóta kihasználtsága a jelenlegi kvótaévben javulhat, azonban továbbra is jelentősen elmarad a rendelkezésre álló tejkvóta mennyiségétől.

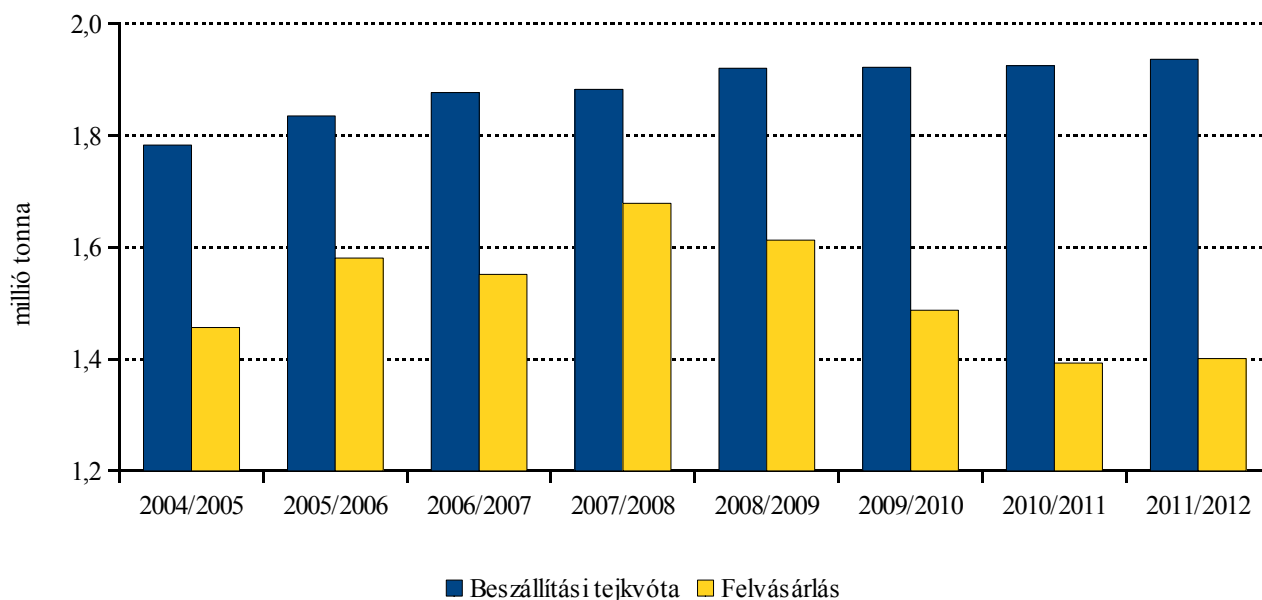
Az Ausztriai Tejfeldolgozók Egyesületének (VÖM) előrejelzése szerint a világpiacon 24 százalékkal, Ausztriában 20-25 százalékkal nőhet a tejtermelés 2011 és 2020 között. Az osztrák szakértők szerint a tej fogyasztásának növekedése elmarad a termelés bővülésétől, így az árak csökkenése várható. A Food Harvest 2020 és az Európai Bizottság szakértőjének előrejelzése szerint Írországból a tejfelvásárlás 2015 után 35-50 százalékkal nőhet. A FrieslandCampina tejszövetkezet 2012 elején 4500 belga és holland tejtermelő tagja között végzett felmérése alapján a tejkvóta megszüntetése után 2015-2016 időszakban a vállalat felvásárlásában kezdetben 6,5, illetve 5,7 százalékos növekedés, majd később 2017-2020 közötti időszakban enyhébb, 2-2,5 százalékos várható. Összességében 2011-2020 időszakban az elemzők 23 százalékos növekedésre számítanak. Már megépültek a többletállomány befogadására képes istállók, így a termelés növekedését már csak a tejkvóta korlátozza.

5. ábra: A beszállítási tejkvóta és a felvásárlás alakulása az Európai Unióban

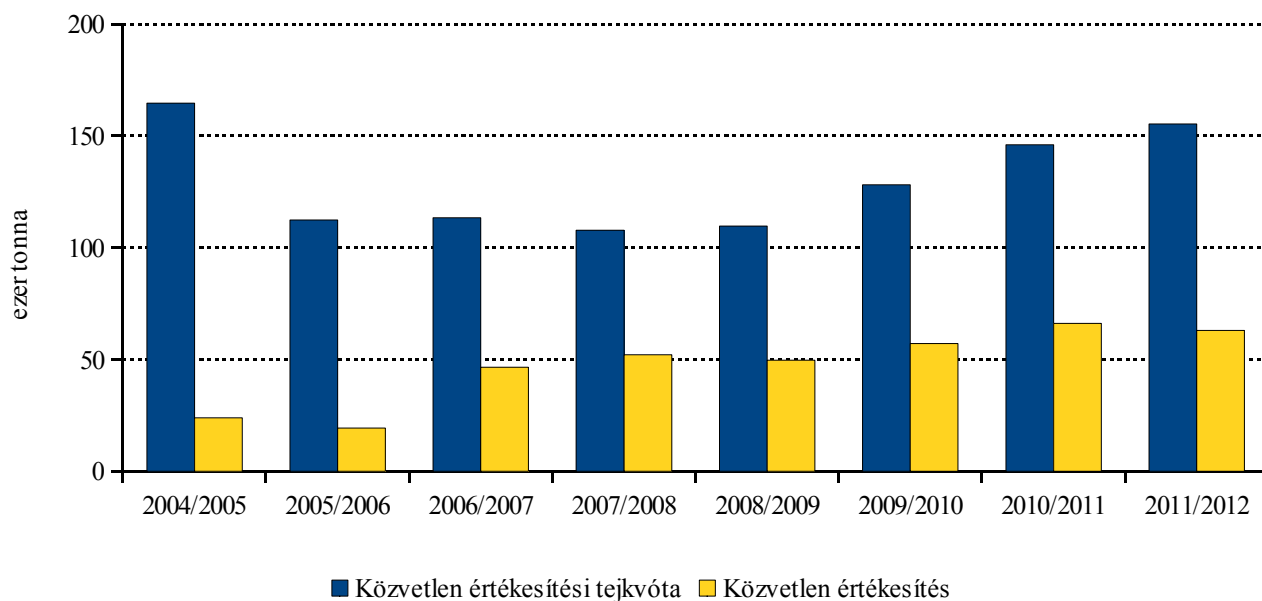
* A felvásárolt mennyiség zsírkorrekció után.
 Forrás: EU Bizottság

6. ábra: A beszállítási tejkvóta és a felvásárlás alakulása Magyarországon

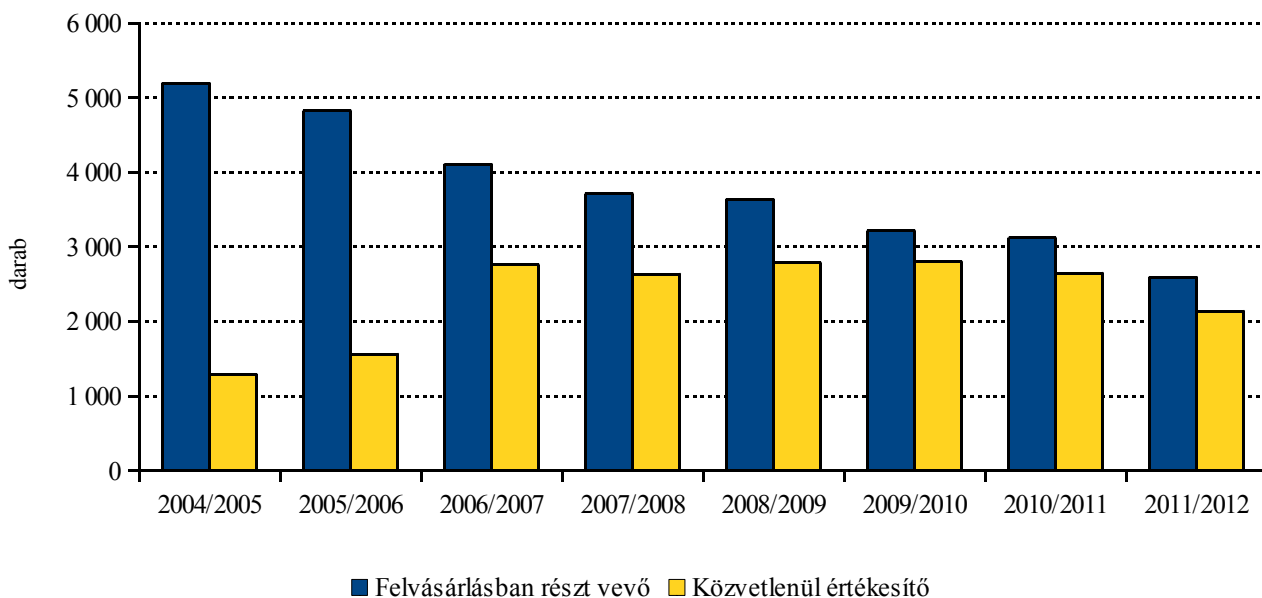
* A felvásárolt mennyiség zsírkorrekció után.
 Forrás: EU Bizottság

7. ábra: A közvetlen értékesítési tejkvóta és a közvetlen értékesítés alakulása Magyarországon

Forrás: EU Bizottság

8. ábra: A tejkvótával rendelkező aktív tejtermelők számának alakulása Magyarországon

Forrás: EU Bizottság

1. táblázat: Az EU kvótakihasználtsága a 2011/2012. tejkvótaévben

ezer tonna, százalék

	Beszállítási kvóta	Felvásárolt mennyiség	Kihasználtság (százalék)	Közvetlen értékesítési kvóta	Közvetlen értékesítés	Kihasználtság (százalék)
Ausztria	2 847	2 967	104,24	87,17	63,45	72,79
Belgium	3 496	3 479	99,54	35,63	35,07	98,40
Dánia	4 752	4 742	99,79	0,18	0,12	68,00
Egyesült Királyság	15 436	13 925	90,21	147,16	128,32	87,20
Finnország	2 563	2 217	86,49	5,18	1,85	35,62
Franciaország	25 484	24 558	96,37	367,81	319,03	86,74
Görögország	861	656	76,20	1,24	0,74	59,97
Hollandia	11 737	11 797	100,50	75,61	77,16	102,05
Írország	5 668	5 728	101,05	2,09	1,77	85,04
Luxemburg	286	288	100,53	0,53	0,48	90,13
Németország	29 625	29 663	100,13	96,28	65,13	67,64
Olaszország	10 883	10 842	99,62	405,47	374,51	92,37
Portugália	2 040	1 842	90,29	8,08	5,17	63,89
Spanyolország	6 368	6 169	96,89	60,75	52,20	85,93
Svédország	3 519	2 777	78,91	4,40	2,70	61,32
Ciprus	152	155	102,28	0,75	0,54	72,52
Csehország	2 861	2 484	86,81	16,17	6,96	43,04
Észtország	672	614	91,37	7,29	6,32	86,72
Lengyelország	9 700	9 499	97,93	157,45	80,05	50,84
Lettország	742	685	92,25	23,61	18,66	79,04
Litvánia	1 716	1 348	78,56	75,54	40,83	54,05
Magyarország	1 936	1 401	72,38	155,21	62,97	40,57
Málta	51	42	82,64	-	-	-
Szlovákia	1 056	835	79,09	38,03	21,51	56,55
Szlovénia	584	527	90,22	21,54	14,60	67,78
Bulgária	958	454	47,41	71,05	16,78	23,61
Románia	1 491	844	56,63	1 721,79	948,96	55,11
EU-27	147 485	140 540	95,29	3 586,01	2 345,87	65,42

A táblázat kerekített adatokat tartalmaz.

* Előzetes adat.

** A felvásárolt mennyiség zsírkorrekció után.

Forrás: EU Bizottság

Agrárpolitikai hírek

- Magyarországon 2012. december 1-jén teljesül a különleges tejtámogatás második felének kifizetése, melynek keretében 2 555 ügyfélnek 6 milliárd forintot utal a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal. Az állatjóléti támogatásoknál a megemelt és előrehozott kifizetésekkel összesen 12 milliárd forint utalása indul novemberben.
- Norvégiában az Uniós sajtokra vonatkozó 7 200 tonnás vámkontingens erejéig továbbra is a fix 27,15 nrk/kg-os (3,64 euró/kg-os) vámtarifa marad érvényben. A vámkontingens túllépése esetén 2013. január elsejétől a kivetett vám mértéke a pasztörizált, vagy nyers tehéntejből készült sajtok értékének 277 százaléka lesz 14 speciális sajttípus esetében. Ezzel az intéz-

kedéssel a norvég sajtválasztékot akarják védeni az importtermékekkel szemben.

- Az Európai Tanács 2000-ben úgy döntött, hogy az EU népszerűsíthetné az agrártermékeket és élelmiszereket az EU és a harmadik országok piacán. Az Európai Bizottság 2012-ben 34 programot fogadott el a tagállamoktól, melynek költségvetése 124,6 millió euró, ebből az Unió társfinanszírozásának mértéke 63,1 millió euró. A megvalósítási eljárás után az EU 14 programot választott ki társfinanszírozásra, amelyből 10 a közösség belső piacára, 4 a harmadik országok piacára irányul. A program teljes költségvetése a 3 éves időszakra 53,86 millió euró, melyből az EU 27,15 millió eurót biztosít. A tejtermékeket Belgium, Dánia, Franciaország, Írország, Hollandia, Nagy Britannia és Ausztria népszerűsítheti a 3 éves program keretében az EU társfinanszírozásával.

Tejpiaci adatok

2. táblázat: **A nyerstej termelői ára^{a)}**

	Körzetek ^{b)}			Országos				
	Alföld	Dunántúl	Észak-Magyarország	2011. X.	2012. IX.	2012. X.	2012. X./ 2011. X. (százalék)	2012. X./ 2012. IX. (százalék)
Alapár (HUF/kg)	82,37	82,44	87,32	85,41	80,22	82,89	97,05	103,32
Felvásárlás (tonna)	28 219	44 351	7 724	80 055	79 896	80 294	100,30	100,50
Átlagár (HUF/kg)	85,89	86,14	89,83	89,03	81,51	86,41	97,05	106,01
Fehérje (százalék)	3,4	3,43	3,37	3,40	3,31	3,41	100,42	102,94
Zsír (százalék)	3,78	3,86	3,78	3,73	3,66	3,83	102,55	104,59

^{a)} A nyerstej ára valós beltartalmi értékekre és összes minőségi kategóriára vonatkozik. ^{b)} A feldolgozó székhelye szerint.

Megjegyzés: Alföld: Észak-Alföldi régió, Dél-Alföldi régió, Dunántúl: Közép-Dunántúli régió, Nyugat-Dunántúli régió, Dél-Dunántúli régió, Észak-Magyarország: Budapest, Pest megye, Észak-Magyarországi régió

Forrás: AKI PÁIR

3. táblázat: **A nyerstej kiviteli ára^{a)}**

	2011. X.	2012. IX.	2012. X.	2012. X./ 2011. X. (százalék)	2012. X./ 2012. IX. (százalék)
Mennyiség (tonna)	17 069	17 830	18 431	107,98	103,37
Átlagár (HUF/kg)	102,06	93,86	95,47	93,54	101,72
Fehérje (százalék)	3,27	3,24	3,30	100,84	102,05
Zsír (százalék)	3,66	3,68	3,83	104,49	103,97

^{a)} A nyerstej ára valós beltartalmi értékekre és teljes tejre vonatkozik.

Forrás: AKI PÁIR

4. táblázat: A folyadéktej feldolgozói értékesítési ára

Termék megnevezése	2011. X.	2012. IX.	2012. X.	HUF/liter	
				2012. X./ 2011. X. (százalék)	2012. X./ 2012. IX. (százalék)
Polytej, 2,8 százalék zsírtartalom	130,23	129,81	132,06	101,41	101,74
Dobozos tej, 2,8 százalék zsírtartalom	140,81	134,99	140,71	99,93	104,24
Dobozos tartós tej, 2,8 százalék zsírtartalom	145,25	141,06	141,69	97,55	100,44
Dobozos tartós tej, 1,5 százalék zsírtartalom	142,84	130,25	128,84	90,20	98,92

Forrás: AKI PÁIR

5. táblázat: A folyadéktej belföldön értékesített mennyisége

Termék megnevezése	2011. X.	2012. IX.	2012. X.	liter	
				2012. X./ 2011. X. (százalék)	2012. X./ 2012. IX. (százalék)
Polytej, 2,8 százalék zsírtartalom	4 276 317	3 714 688	4 280 692	100,10	115,24
Dobozos tej, 2,8 százalék zsírtartalom	5 933 930	6 511 678	8 375 033	141,14	128,62
Dobozos tartós tej, 2,8 százalék zsírtartalom	2 862 311	3 561 919	4 199 305	146,71	117,89
Dobozos tartós tej, 1,5 százalék zsírtartalom	1 686 755	2 879 504	5 276 237	312,80	183,23

Forrás: AKI PÁIR

6. táblázat: A tejtermékek feldolgozói értékesítési ára

Termék megnevezése	2011. X.	2012. IX.	2012. X.	HUF/kg	
				2012. X./ 2011. X. (százalék)	2012. X./ 2012. IX. (százalék)
Adagolt vaj	1 301,76	1 316,32	1 322,01	101,56	100,43
Natúr vajkrém	802,21	756,63	774,43	96,54	102,35
Tehéntúró	615,22	575,28	610,49	99,23	106,12
Tejföl	369,67	355,61	369,14	99,86	103,80
Natúr joghurt	327,31	305,44	294,71	90,04	96,49
Gyümölcsös joghurt	380,12	381,54	400,62	105,40	105,00
Kefír	262,73	257,00	252,94	96,27	98,42
Trappista sajt	1 077,58	920,85	1 043,78	96,86	113,35
Ömlesztett sajt	1 100,11	1 024,25	1 035,44	94,12	101,09

Forrás: AKI PÁIR

7. táblázat: A tejtermékek belföldön értékesített mennyisége

Termék megnevezése	2011. X.	2012. IX.	2012. X.	kg	
				2012. X./ 2011. X. (százalék)	2012. X./ 2012. IX. (százalék)
Adagolt vaj	155 161	160 998	193 635	124,80	120,27
Natúr vajkrém	204 443	238 492	251 476	123,01	105,44
Tehéntúró	1 052 500	1 295 050	1 514 051	143,85	116,91
Tejföl	4 301 435	4 515 775	6 185 556	143,80	136,98
Natúr joghurt	424 614	505 404	635 046	149,56	125,65
Gyümölcsös joghurt	1 914 698	1 847 285	2 159 679	112,79	116,91
Kefír	1 518 943	1 700 288	1 992 665	131,19	117,20
Trappista sajt	895 445	1 164 407	1 074 570	120,00	92,28
Ömlesztett sajt	722 691	798 802	976 424	135,11	122,24

Forrás: AKI PÁIR

8. táblázat: A tej fogyasztói ára

Termék megnevezése, kiszerelés	2011. X.	2012. IX.	2012. X.	HUF/liter	
				2012. X./ 2011. X. (százalék)	2012. X./ 2012. IX. (százalék)
Polytej, 2,8 százalék zsírtartalom, 1 l	189,00	203,50	205,00	108,47	100,74
Dobozos tej, 2,8 százalék zsírtartalom, 1 l	236,16	273,78	274,23	116,12	100,16
Dobozos tartós tej, 1,5 százalék zsírtartalom, 1 l	250,09	276,59	276,51	110,56	99,97
Dobozos tartós tej, import, 1,5 százalék zsírtartalom, 1 l	218,46	240,18	235,81	107,94	98,18
Dobozos tartós tej, 2,8 százalék zsírtartalom, 1 l	274,84	313,88	312,41	113,67	99,53
Dobozos tartós tej, 3,5 százalék zsírtartalom, 1 l	284,21	302,94	302,25	106,35	99,77
Dobozos tartós tej, import, 3,5 százalék zsírtartalom, 1 l	255,65	253,53	255,54	99,96	100,79

Megjegyzés: Az adatgyűjtésbe jelenleg 8 budapesti üzletlánc kiválasztott üzletei tartoznak: Auchan, Reál, Tesco, CBA, Coop, Interspar, Match, Spar.
Forrás: AKI PÁIR

9. táblázat: A tejtermékek fogyasztói ára

Termék megnevezése, kiszerelés	2011. X.	2012. IX.	2012. X.	HUF/kg	
				2012. X./ 2011. X. (százalék)	2012. X./ 2012. IX. (százalék)
Vaj, 80 százalék zsírtartalom, 100 g	2 062,87	2 196,58	2 326,45	112,78	105,91
Vajkrém, 250 g	1 422,25	1 571,20	1 580,41	111,12	100,59
Félzsíros tehéntúró, 250 g	1 224,79	1 257,42	1 251,22	102,16	99,51
Tejföl, 20 százalék zsírtartalom, 175 g	645,12	670,65	674,34	104,53	100,55
Natúr joghurt, 175 g	595,33	576,05	580,31	97,48	100,74
Gyümölcsös joghurt, 175 g	527,25	575,00	579,90	109,99	100,85
Kefír, 175 g	564,38	562,38	562,09	99,59	99,95
Pannónia sajt, 1 kg	2 666,68	2 533,63	2 694,45	101,04	106,35
Trappista sajt, 1 kg	1 712,93	1 751,00	1 763,23	102,94	100,70
Ömlesztett sajt, 1 kg	1 963,53	2 000,74	1 971,89	100,43	98,56

Megjegyzés: Az adatgyűjtésbe jelenleg 8 budapesti üzletlánc kiválasztott üzletei tartoznak: Auchan, Reál, Tesco, CBA, Coop, Interspar, Match, Spar.
Forrás: AKI PÁIR

10. táblázat: A tejtermékek külkereskedelmének mennyisége

Termék megnevezése	2011. I-VIII.		2012. I-VIII.		2012. I-VIII. / 2011. I-VIII. (százalék)	
	import	export	import	export	import	export
	tonna					
0401 Tej és tejszín ^{a)}	132 664	307 774	95 021	321 331	71,62	104,40
0402 Tej és tejszín ^{b)}	11 435	204	11 053	366	96,66	179,90
0403 Kefir, joghurt	26 309	8 619	30 094	5 427	114,38	62,97
0404 Tejsavó	3 169	16 799	3 322	17 847	104,82	106,24
0405 Vaj és vajkrém	3 818	808	3 932	508	103,00	62,91
0406 Sajt és túró	31 407	9 581	30 810	10 621	98,10	110,86

Forrás: KSH

11. táblázat: A tejtermékek külkereskedelmének értéke

Termék megnevezése	2011. I-VIII.		2012. I-VIII.		2012. I-VIII. / 2011. I-VIII. (százalék)	
	import	export	import	export	import	export
	ezer HUF					
0401 Tej és tejszín ^{a)}	19 230 104	28 358 992	13 407 959	30 245 845	69,72	106,65
0402 Tej és tejszín ^{b)}	4 152 841	134 375	4 664 283	202 430	112,32	150,64
0403 Kefir, joghurt	6 811 392	2 324 061	8 436 468	1 608 564	123,86	69,21
0404 Tejsavó	956 402	2 193 160	1 237 397	2 680 155	129,38	122,21
0405 Vaj és vajkrém	4 086 162	695 946	3 762 625	426 011	92,08	61,21
0406 Sajt és túró	26 823 322	8 614 533	27 393 302	11 677 883	102,12	135,56
Összesen	62 060 224	42 321 067	58 902 035	46 840 887	94,91	110,68

Forrás: KSH

12. táblázat: A tejtermékek külkereskedelmi átlagára

Termék megnevezése	2011. I-VIII.		2012. I-VIII.		2012. I-VIII. / 2011. I-VIII. (százalék)	
	import	export	import	export	import	export
	HUF/kg					
0401 Tej és tejszín ^{a)}	144,95	92,14	141,11	94,13	97,35	102,15
0402 Tej és tejszín ^{b)}	363,18	660,26	422,00	552,89	116,20	83,74
0403 Kefir, joghurt	258,89	269,66	280,34	296,39	108,28	109,91
0404 Tejsavó	301,79	130,56	372,51	150,17	123,43	115,02
0405 Vaj és vajkrém	1 070,34	861,32	956,88	838,08	89,40	97,30
0406 Sajt és túró	854,06	899,14	889,12	1 099,46	104,11	122,28

^{a)} Nem sűrítve, nem édesítve.^{b)} Sűrítve vagy édesítve.

Forrás: KSH

13. táblázat: A nyerstej ára a harmadik országokban

Ország	2011. IX.		2012. VIII.		2012. IX.		2012. IX./ 2011. IX. (százalék)	2012. IX./ 2012. VIII. (százalék)
	EUR/100 kg	HUF/kg	EUR/100 kg	HUF/kg	EUR/100 kg	HUF/kg		
Argentína	25,05	66,11	26,48	75,25	24,95	73,37	99,59	94,22
Brazília	36,14	103,08	32,97	91,89	32,38	91,98	89,60	98,20
Japán	85,67	243,92	95,00	264,99	91,15	258,98	106,40	95,95
Svájc	53,34	151,80	49,62	138,35	50,14	142,42	93,99	101,04
Új-Zéland	29,71	84,55	27,66	77,12	26,91	76,44	90,58	97,29
USA	33,83	96,27	32,22	89,81	33,66	95,63	99,50	104,45

Megjegyzés: Új-Zéland 4,2 százalék zsír-, 3,4 százalék fehérje-, USA 3,7 százalék zsírtartalom. Átszámítva az MNB és az ECB hivatalos középárfolyamán.

Forrás: SAGPyA, CEPEA, JSB, BLW, LTO, USDA

14. táblázat: A nyerstej ára^{a)} az Európai Unió meghatározó tejfeldolgozóinál

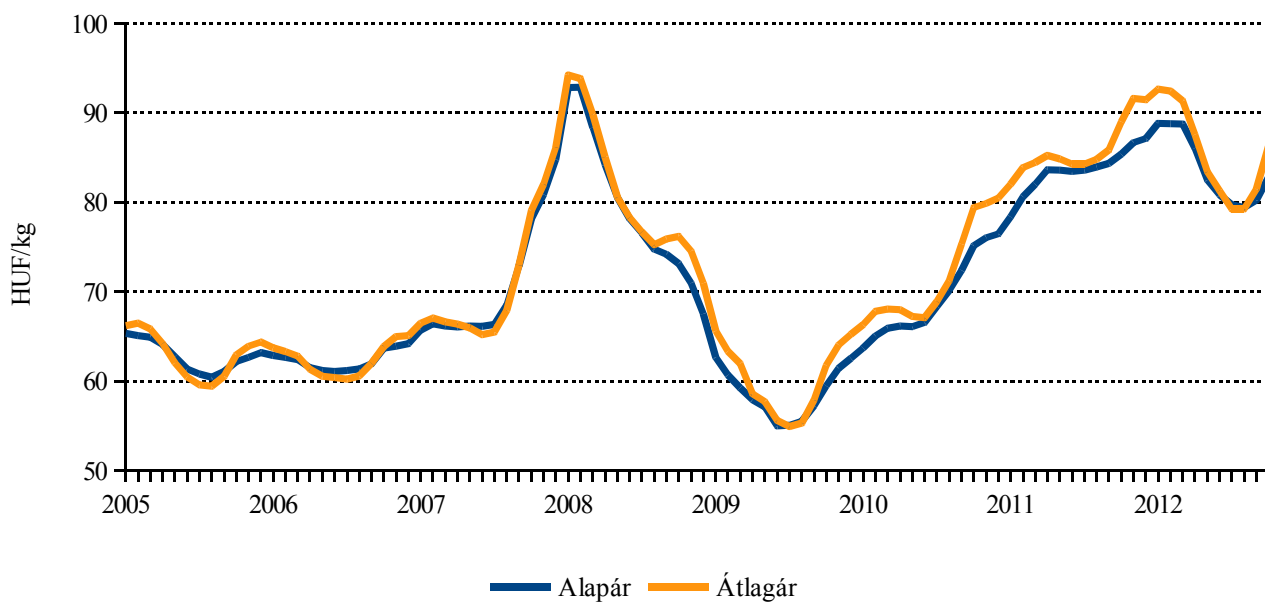
Ország	Feldolgozó						EUR/100 kg
		2011. IX.	2012. VIII.	2012. IX.	2012. IX./ 2011. IX. (százalék)	2012. IX./ 2012. VIII. (százalék)	
Belgium	Milcobel	33,22	29,55	30,60	92,11	103,55	
Németország	Alois Müller	35,36	28,49	29,48	83,37	103,47	
Németország	Humana Milchunion eG	35,01	28,08	30,06	85,86	107,05	
Németország	Nordmilch	35,16	28,23	30,21	85,92	107,01	
Dánia	Arla Foods	33,47	30,39	30,37	90,74	99,93	
Finnország	Hämeenlinnan Osuusmeijeri	45,35	43,22	43,23	95,33	100,02	
Franciaország	Bongrain CLE (Basse Normandie)	37,56	34,63	33,82	90,04	97,66	
Franciaország	Danone (Pas de Calais)	37,80	35,04	34,23	90,56	97,69	
Franciaország	Lactalis (Pays de la Loire)	37,53	33,47	32,84	87,50	98,12	
Franciaország	Sodiaal	37,84	35,56	34,69	91,68	97,55	
Nagy-Britannia	Dairy Crest (Davidstow)	33,98	35,50	36,92	108,65	104,00	
Nagy-Britannia	First Milk	31,06	32,64	33,60	108,18	102,94	
Írország	Glanbia	33,91	29,31	30,44	89,77	103,86	
Írország	Kerry Agribusiness	33,82	29,08	31,00	91,66	106,60	
Olaszország	Granarolo (North)	41,39	40,24	40,24	97,22	100,00	
Hollandia	DOC Kaas	35,11	29,19	30,62	87,21	104,90	
Hollandia	Friesland Campina	37,19	33,71	33,68	90,56	99,91	
EU átlag	-	36,16	32,73	33,30	92,07	101,74	

^{a)} Adó nélkül, 4,2 százalék zsír- és 3,4 százalék fehérjetartalomra vonatkozóan, csíraszám 24 999 és szomatikus sejtszám 249 999.

Forrás: LTO

Magyarországi piaci információk

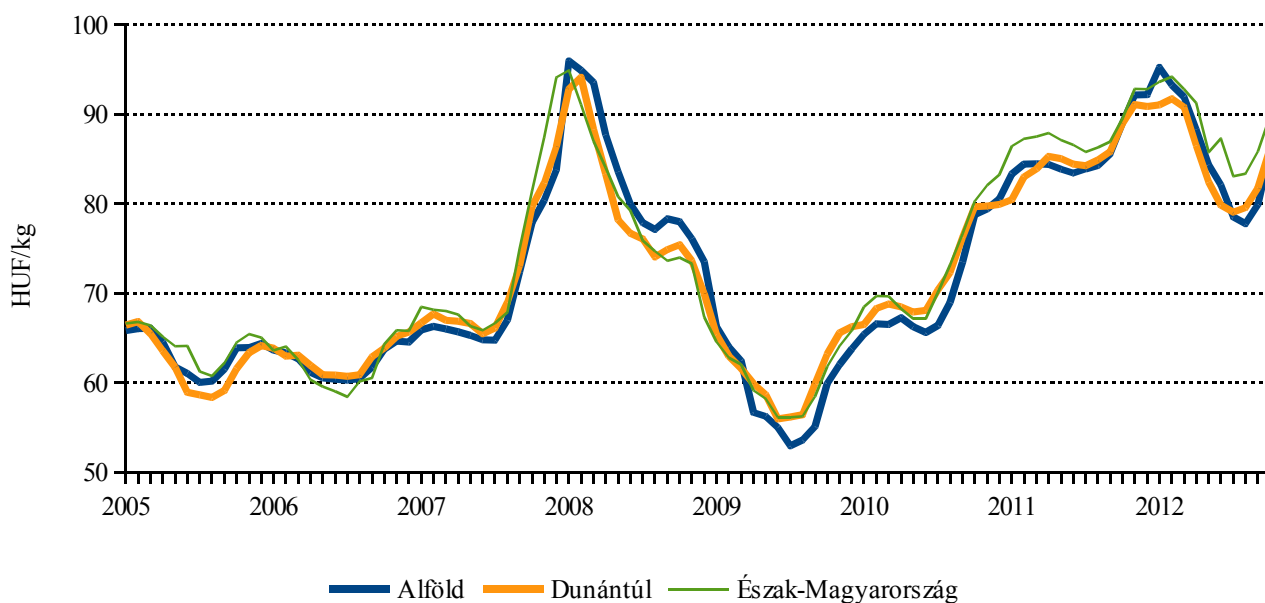
9. ábra: A nyerstej országos termelői alap- és átlagára^{a)} Magyarországon

^{a)} A nyerstej valós beltartalmi értékekre és összes minőségi kategóriára vonatkozik.

Forrás: AKI PÁIR

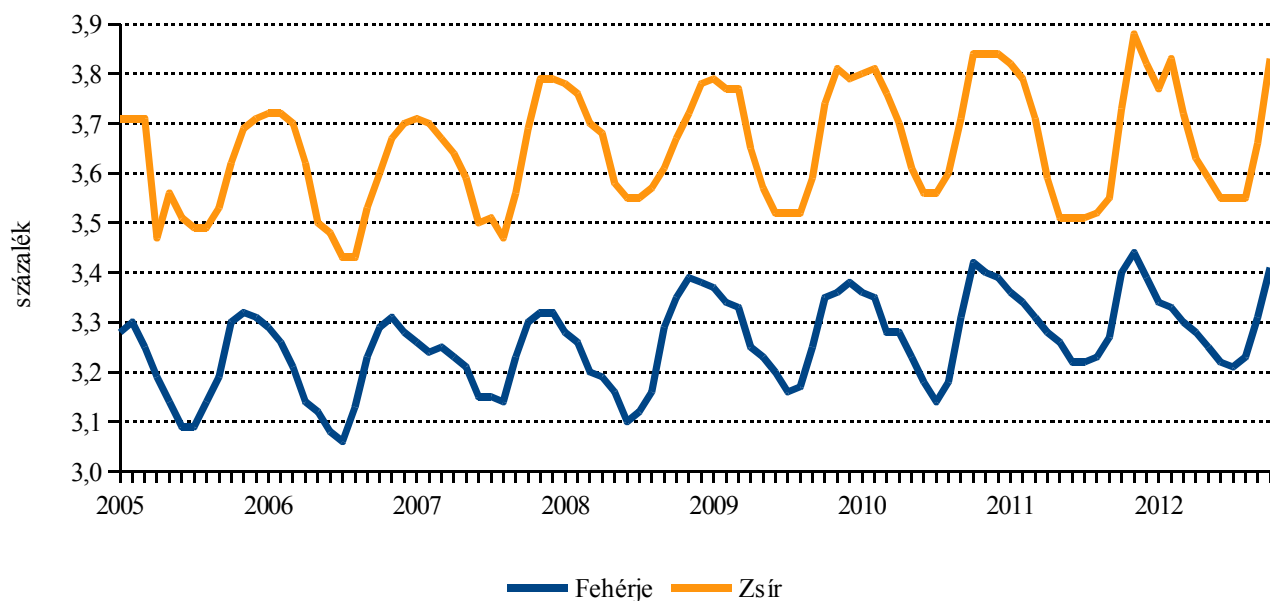
10. ábra: A nyerstej termelői átlagára^{a)} régióként Magyarországon

^{a)} A nyerstej ára valós beltartalmi értékekre és összes minőségi kategóriára vonatkozik.

Forrás: AKI PÁIR

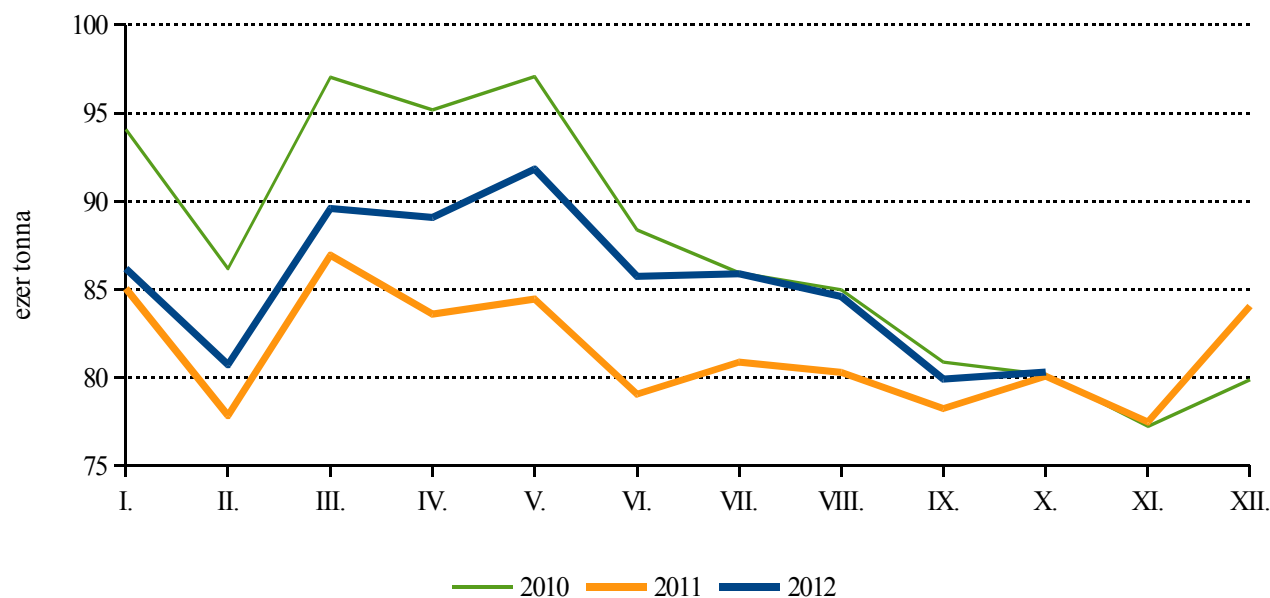
11. ábra: A nyerstej beltartalma^{a)} Magyarországon

^{a)} A nyerstej beltartalma összes minőségi kategóriára vonatkozik.

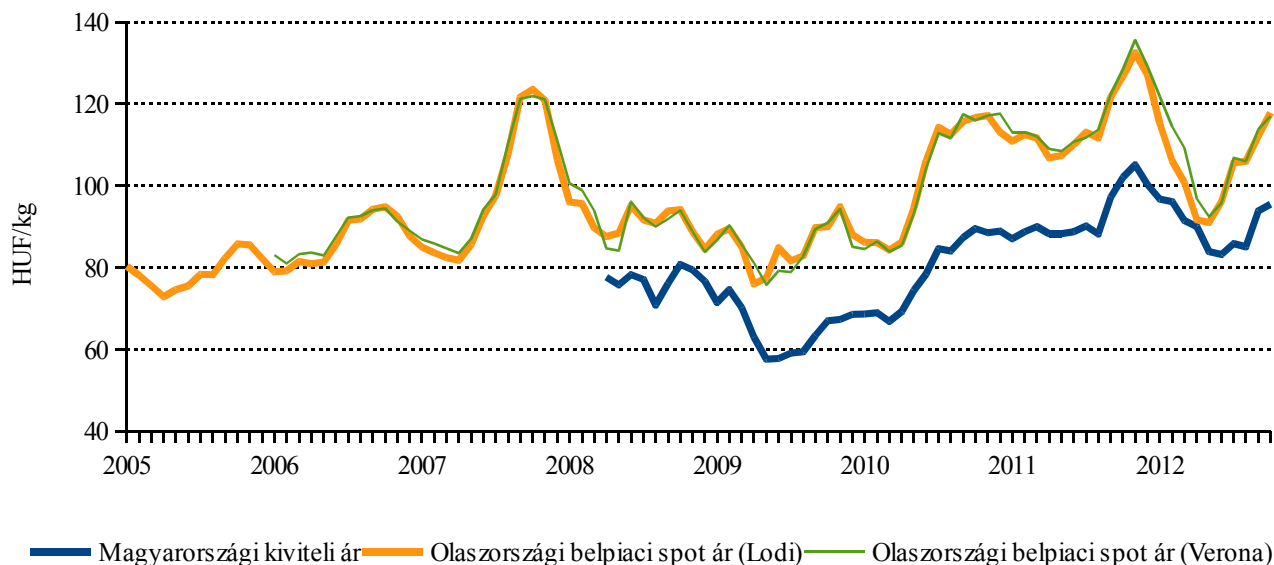
Forrás: AKI PÁIR

12. ábra: A felvásárolt nyerstej mennyisége Magyarországon

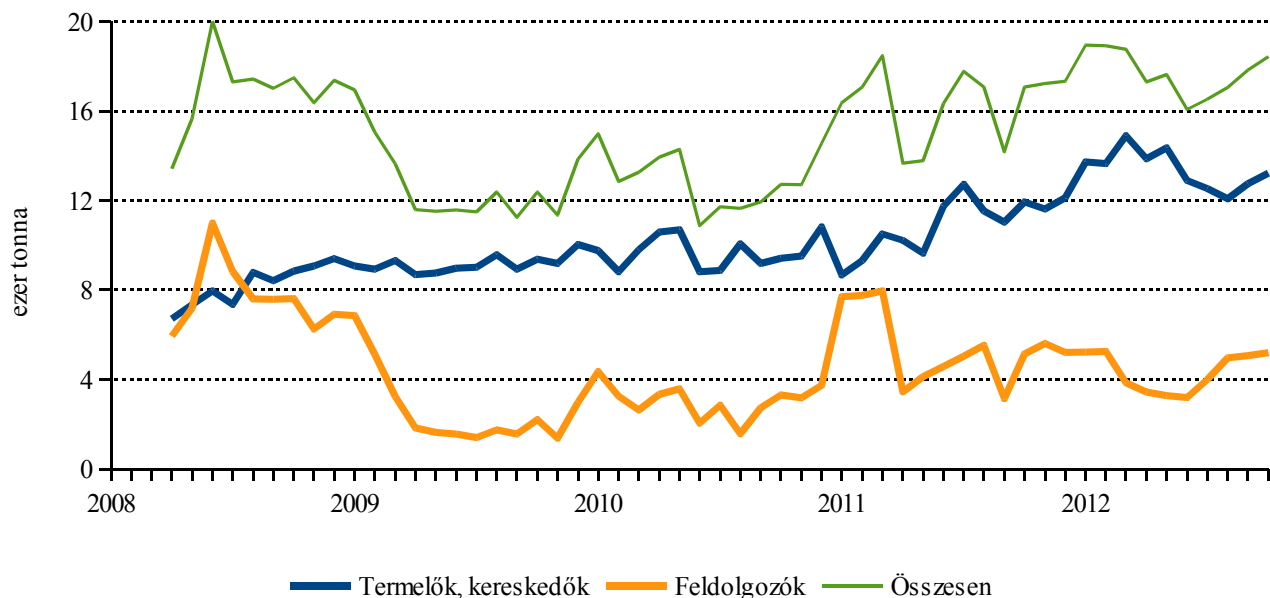
Forrás: AKI PÁIR

13. ábra: A teljes nyerstej kiviteli ára Magyarországon és a nyerstej ára Olaszországban

Forrás: AKI PÁIR, CCIAA di Lodi, CCIAA di Verona

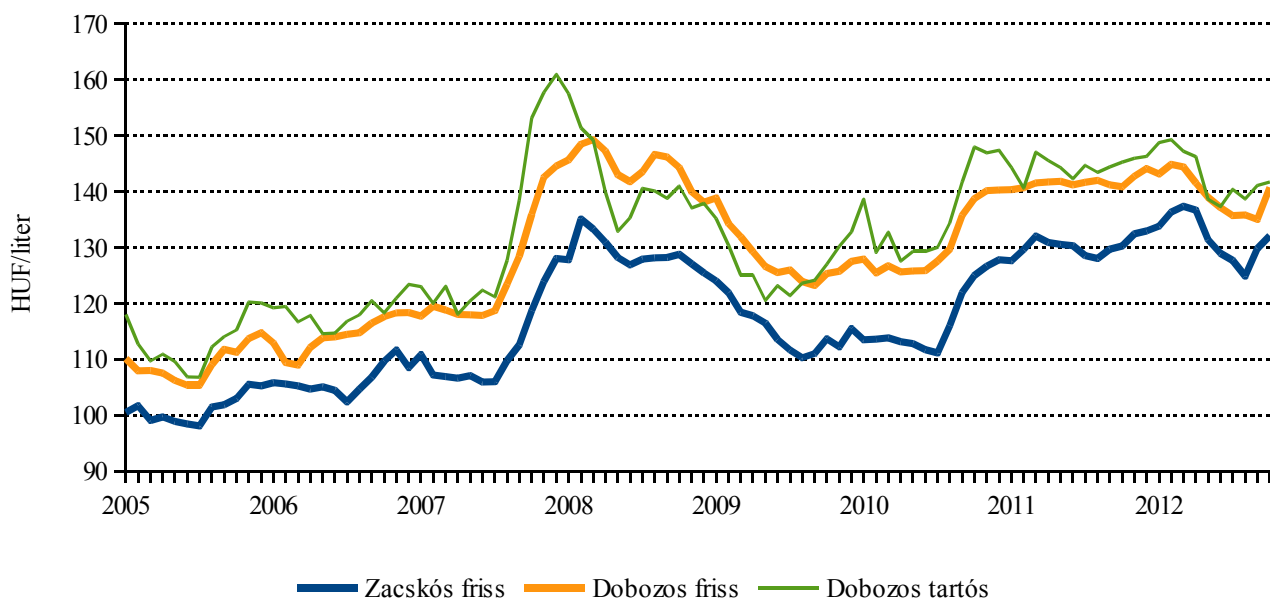
14. ábra: A termelők és a feldolgozók nyerstej kivitele Magyarországon

Forrás: AKI PÁIR

Nemzetközi piaci információk

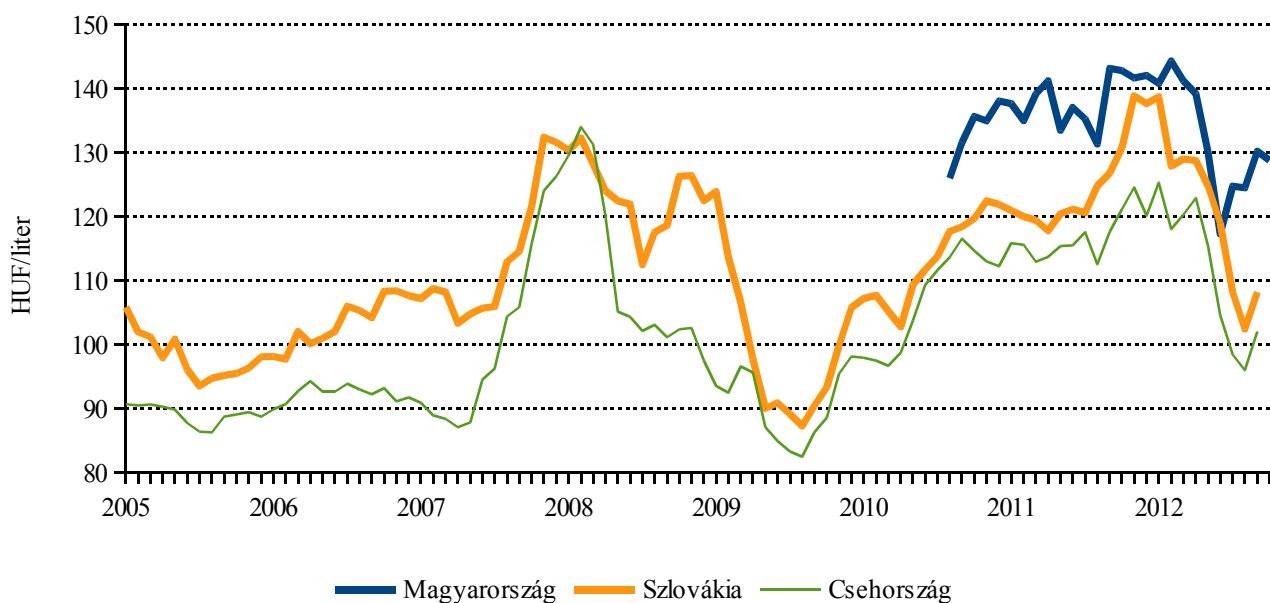
15. ábra: A folyadéktej^{a)} feldolgozó értékesítési ára Magyarországon

^{a)} 2,8 százalék zsírtartalom.

Forrás: AKI PÁIR

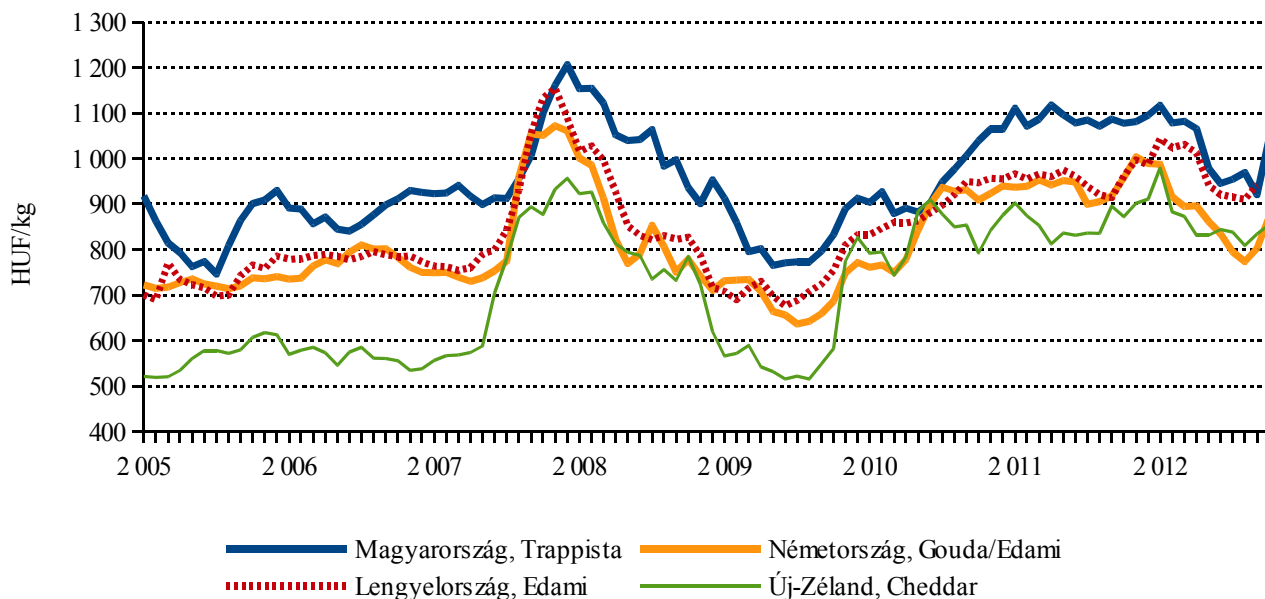
16. ábra: A folyadéktej^{a)} feldolgozó értékesítési ára nemzetközi összehasonlításban

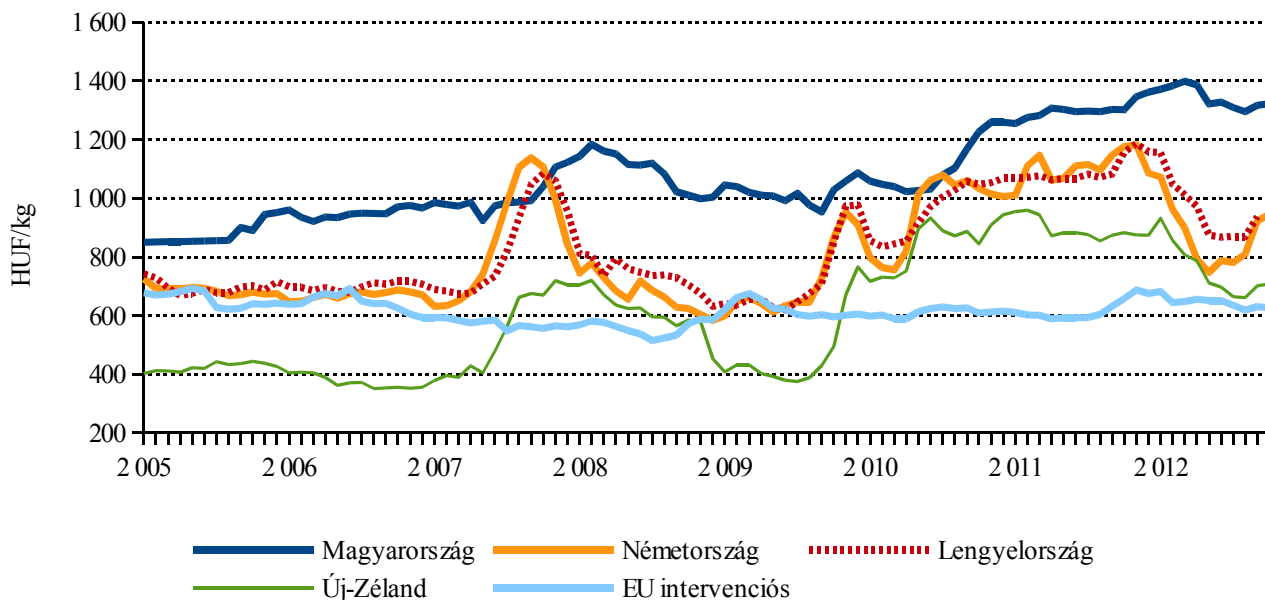
^{a)} 1,5 százalék zsírtartalom dobozos tartós.

Forrás: AKI PÁIR, PPA ATIS, MZCR

17. ábra: A sajt feldolgozóinak értékesítési ára nemzetközi összehasonlításban

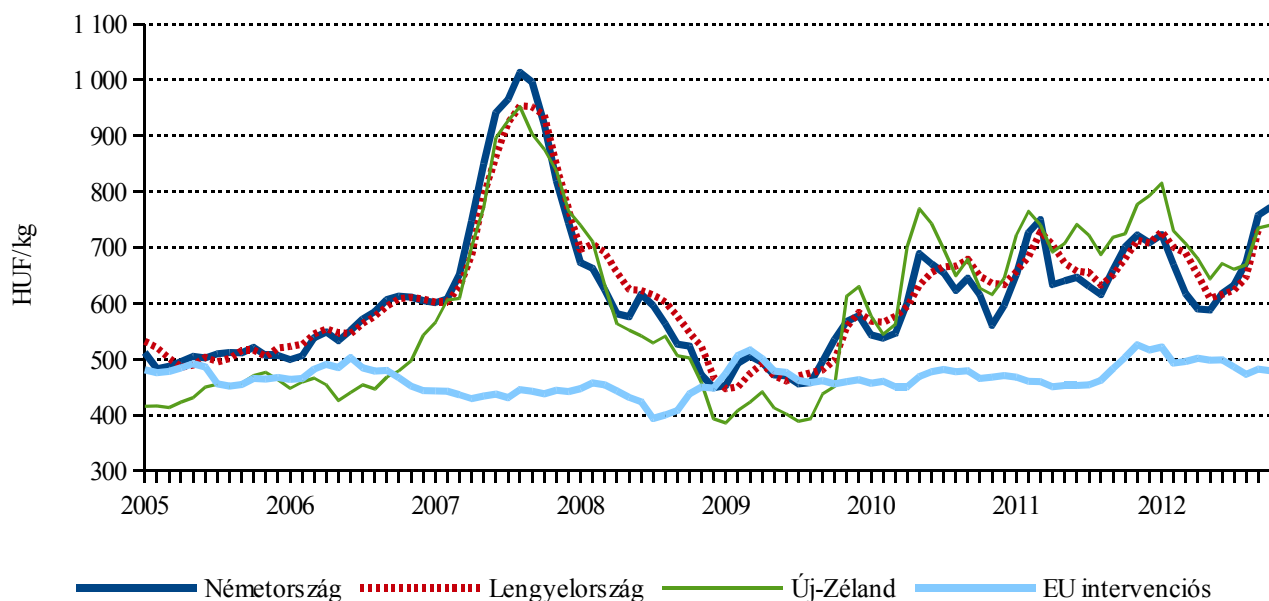
Forrás: AKI PÁIR, Kempteni árutőzsde – ZMP, Hannoveri árutőzsde – CLAL, GUS – ARR, USDA – FAO

18. ábra: Az ömlesztett vaj^{a)} feldolgozóinak értékesítési ára nemzetközi összehasonlításban

^{a)} Magyarországon az ömlesztett vaj helyett az adagolt vaj árát tüntettük fel.

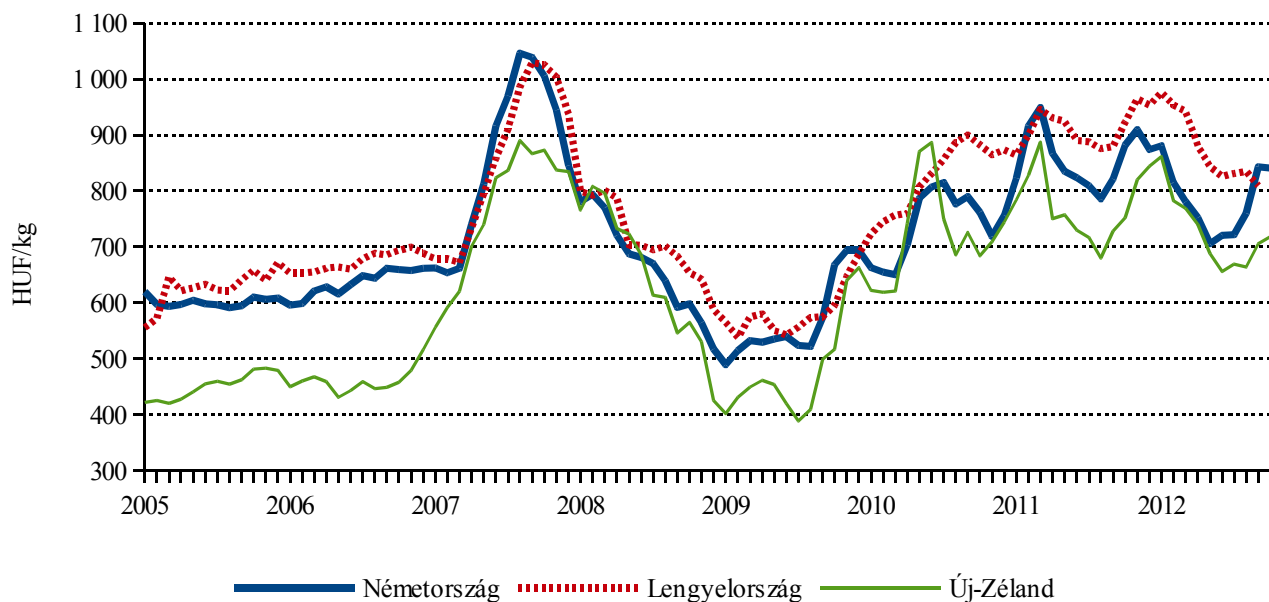
Forrás: AKI PÁIR, Hannoveri árutőzsde – CLAL, Európai Bizottság, GUS – ARR, USDA – FAO

19. ábra: A sovány tejpor feldolgozói értékesítési ára nemzetközi összehasonlításban

Forrás: ZMP, Kempteni árutőzsde, Európai Bizottság, GUS – ARR, USDA – FAO

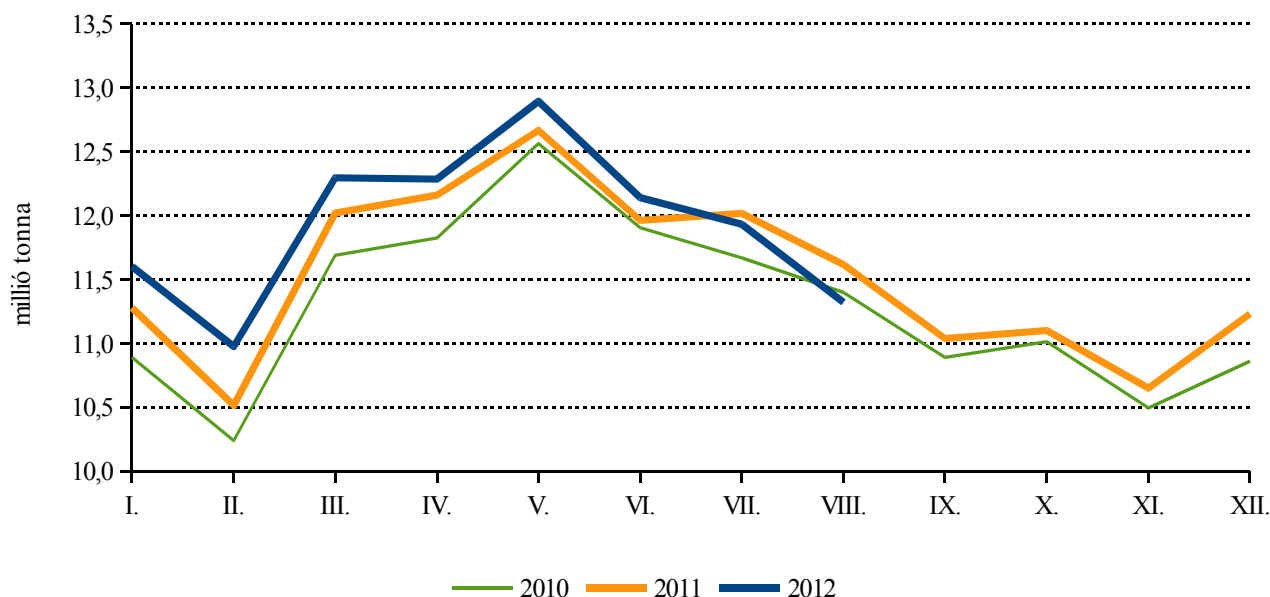
20. ábra: A teljes tejpor feldolgozói értékesítési ára nemzetközi összehasonlításban

Forrás: ZMP, Kempteni árutőzsde, IERIGZ – PIB, USDA – FAO

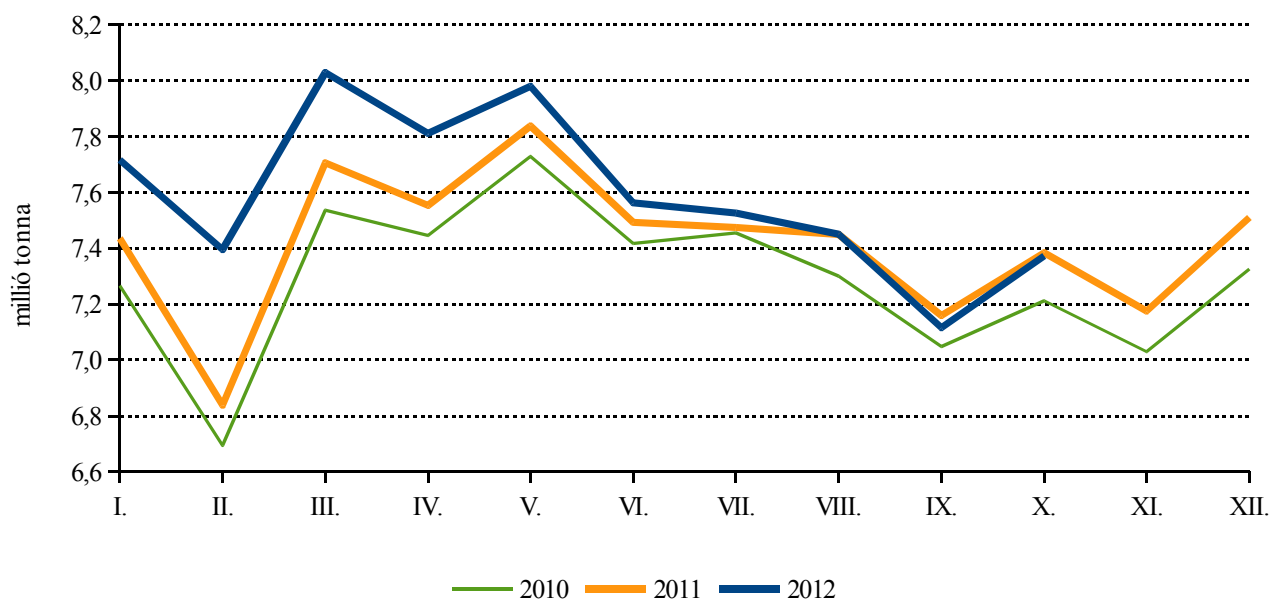
A tejtermelés és a tejfelvásárlás alakulása néhány országban

21. ábra: Az Európai Unióban felvásárolt nyerstej mennyisége

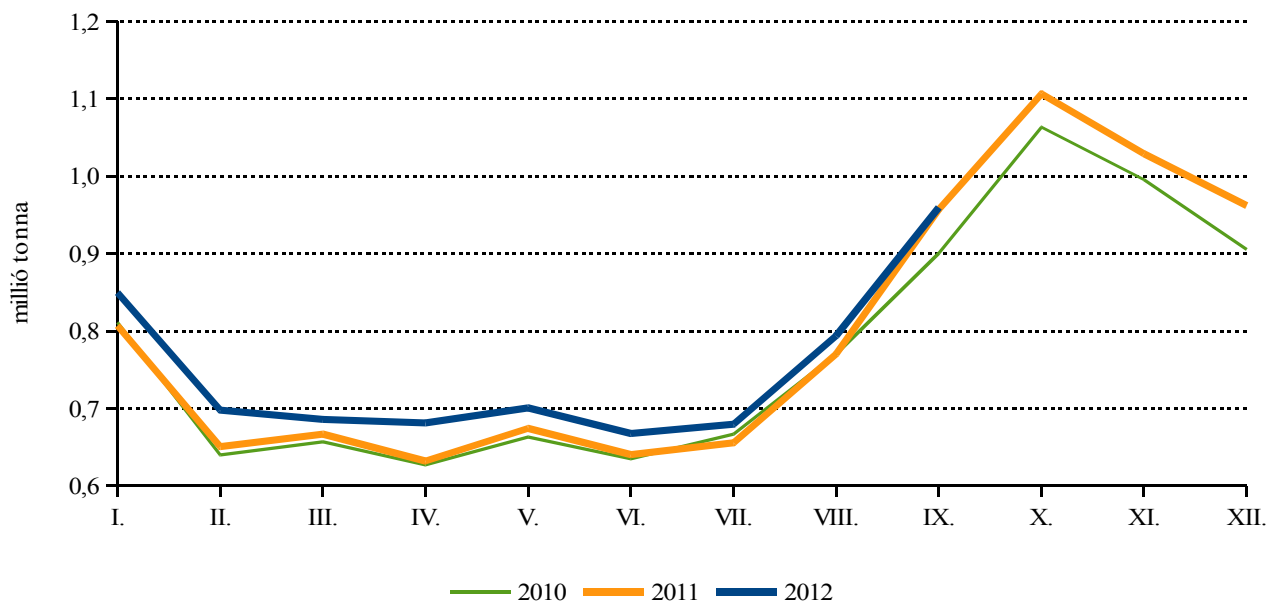
Forrás: Eurostat

22. ábra: Az Egyesült Államok tejtermelése

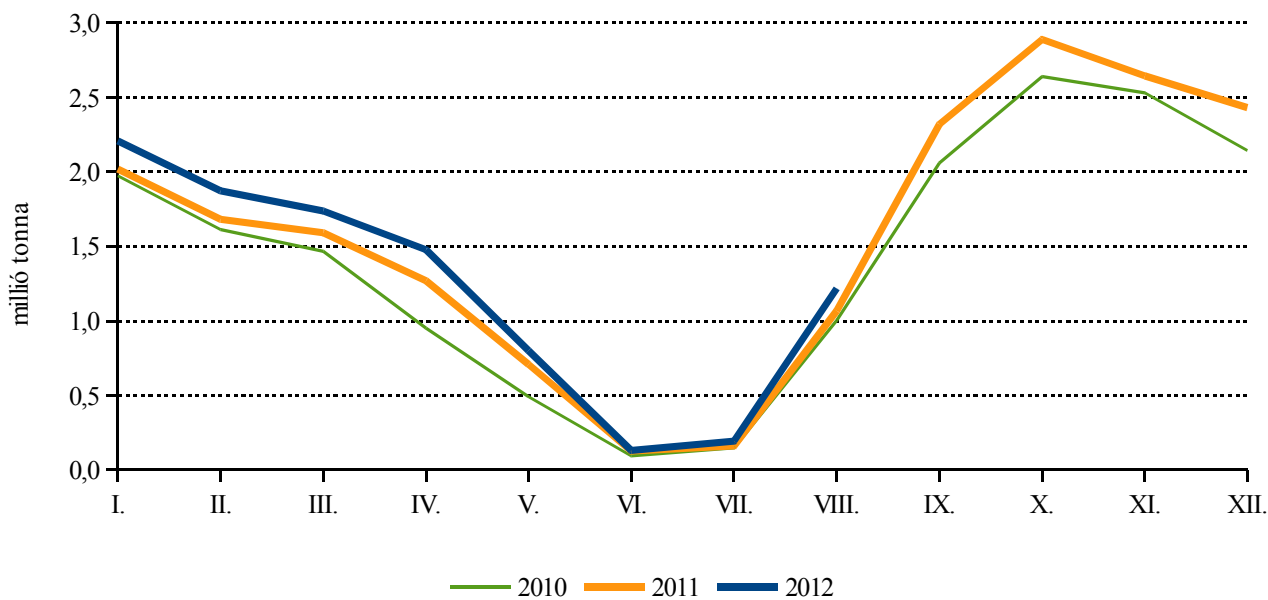
Forrás: USDA

23. ábra: Ausztrália tejtermelése

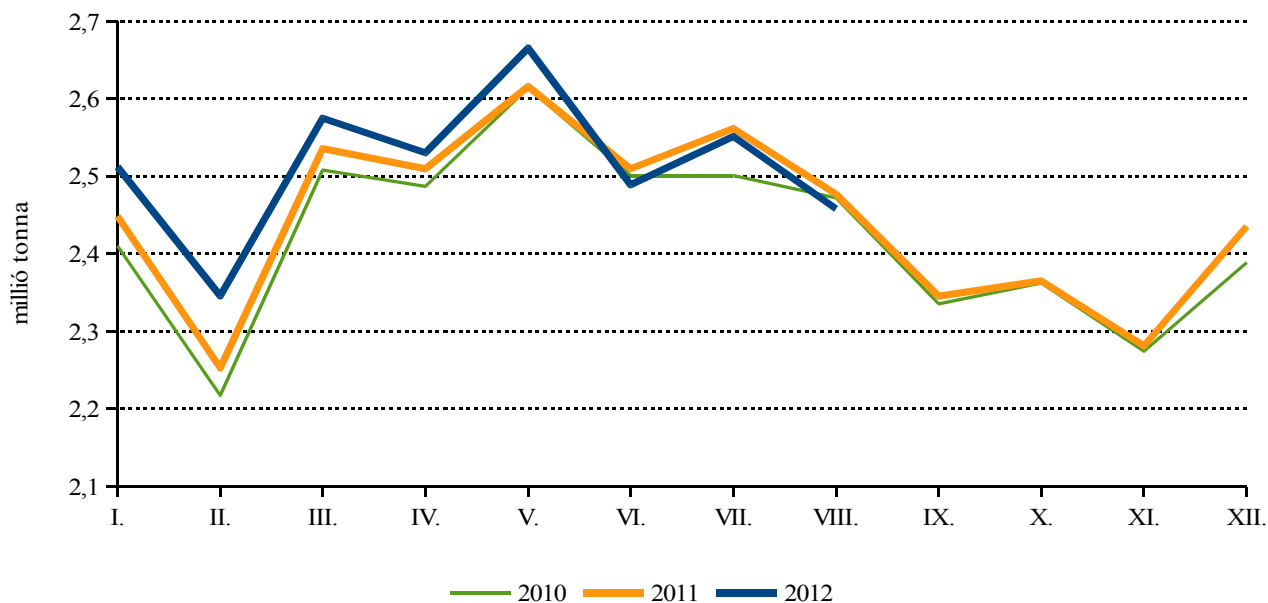
Forrás: Dairy Australia

24. ábra: Új-Zéland tejtermelése

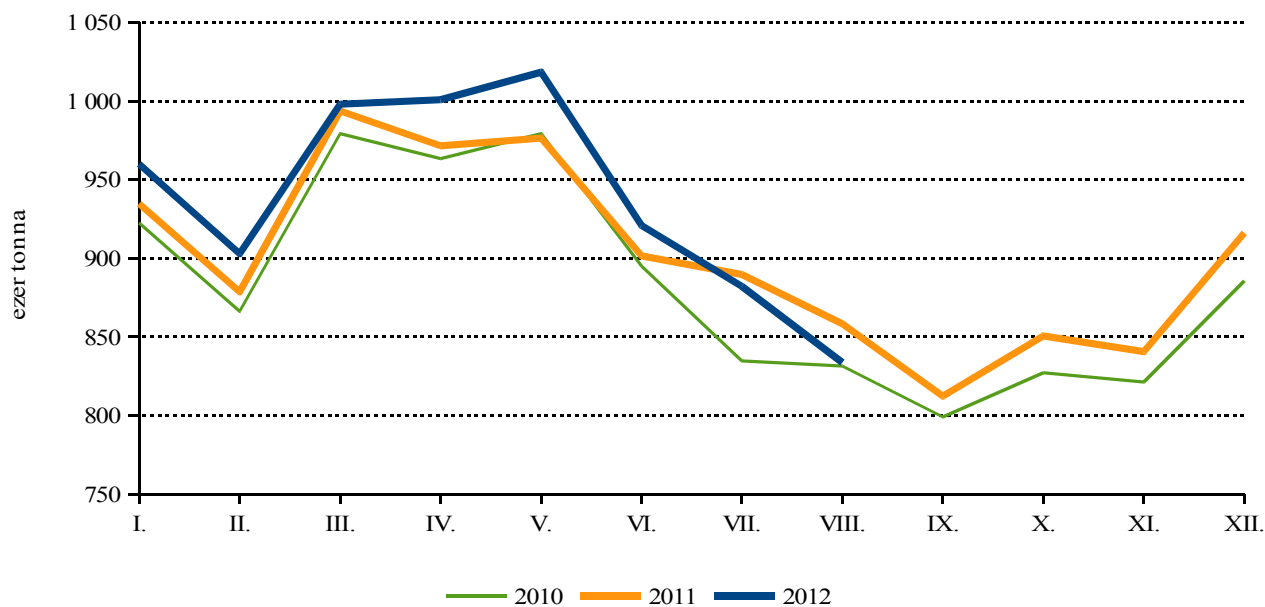
Forrás: DCANZ

25. ábra: A Németországban felvásárolt nyerstej mennyisége

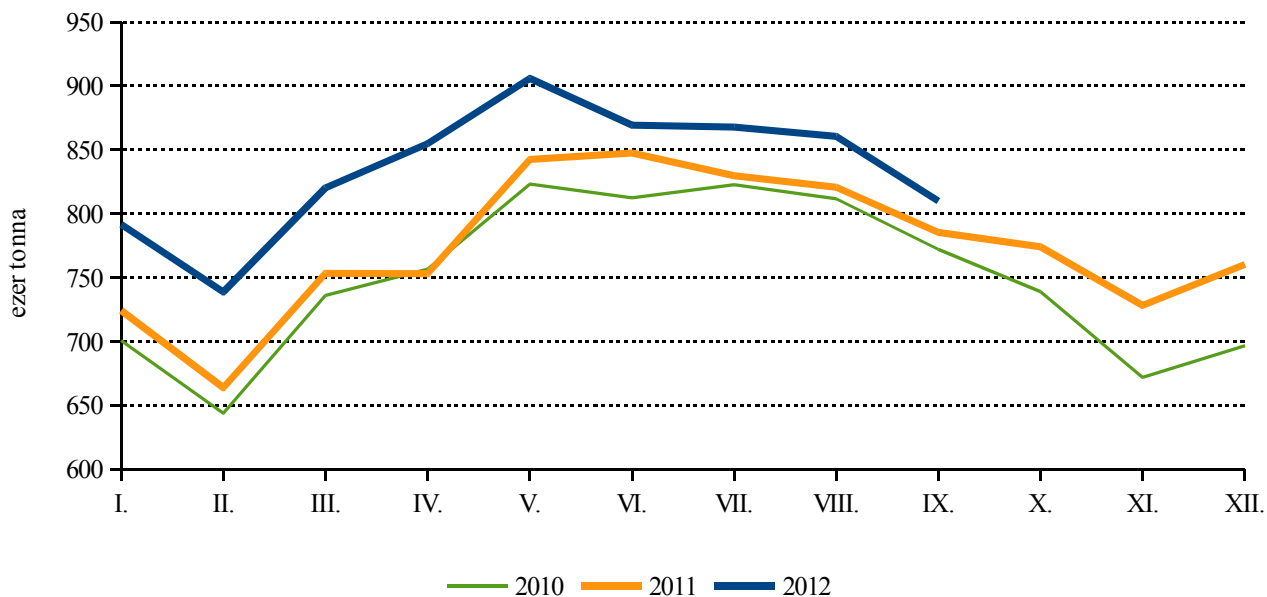
Forrás: BMELV – BLE

26. ábra: Az Olaszországban felvásárolt nyerstej mennyisége

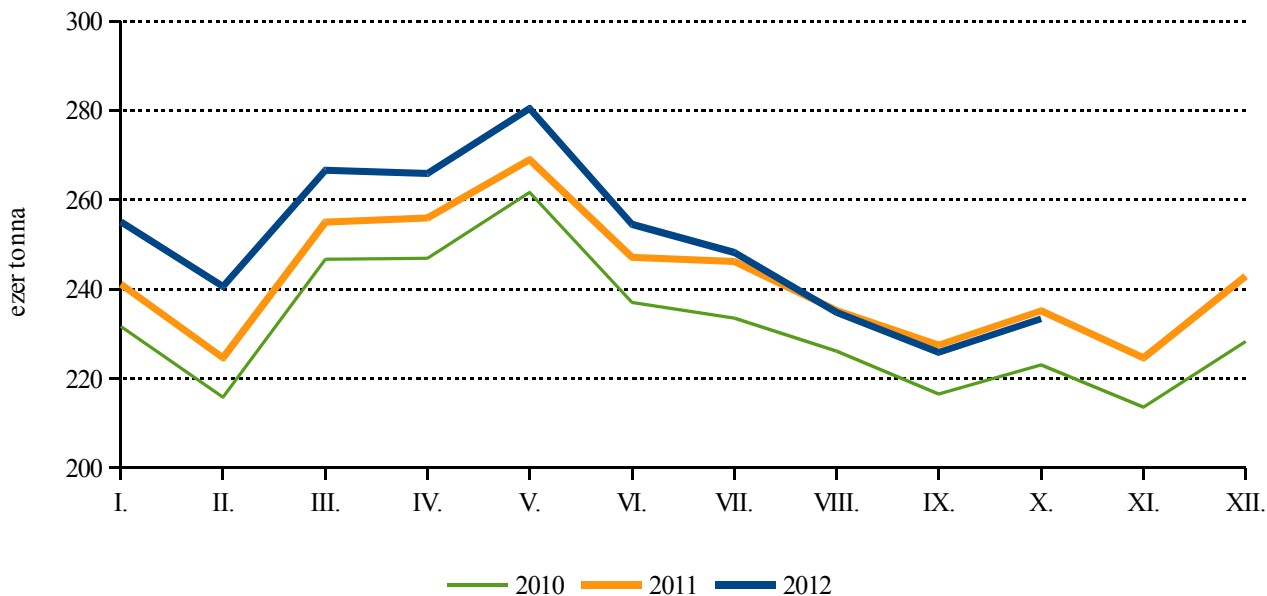
Forrás: AGEA – CLAL

27. ábra: A Lengyelországban felvásárolt nyerstej mennyisége

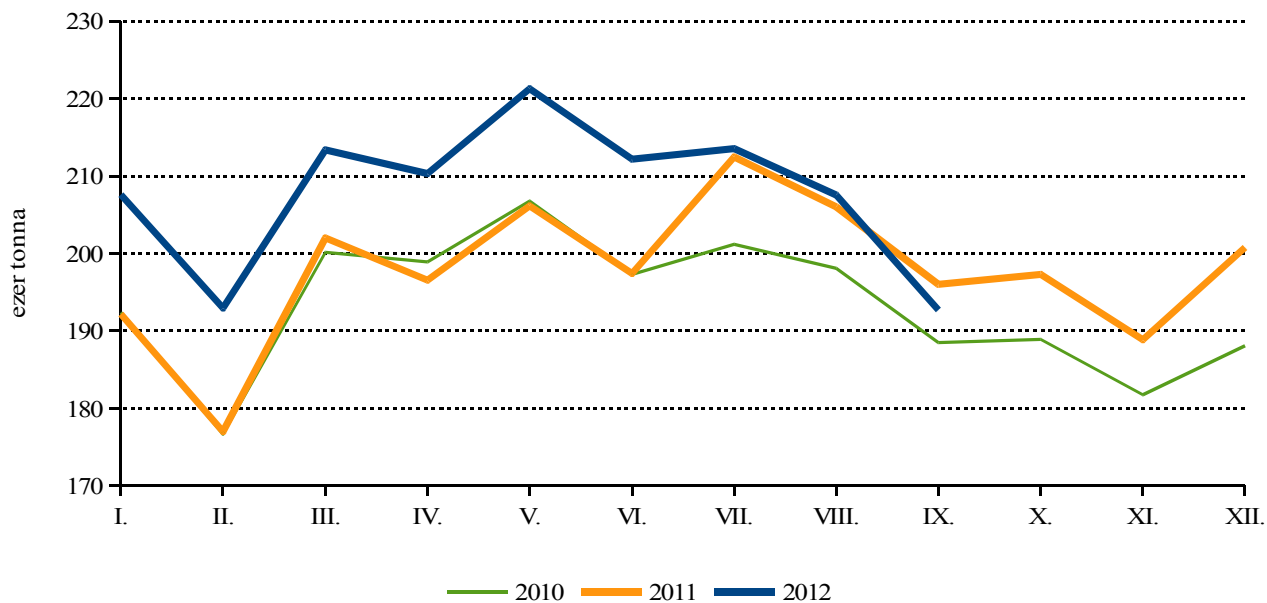
Forrás: GUS – ARR

28. ábra: Az Ausztriában felvásárolt nyerstej mennyisége

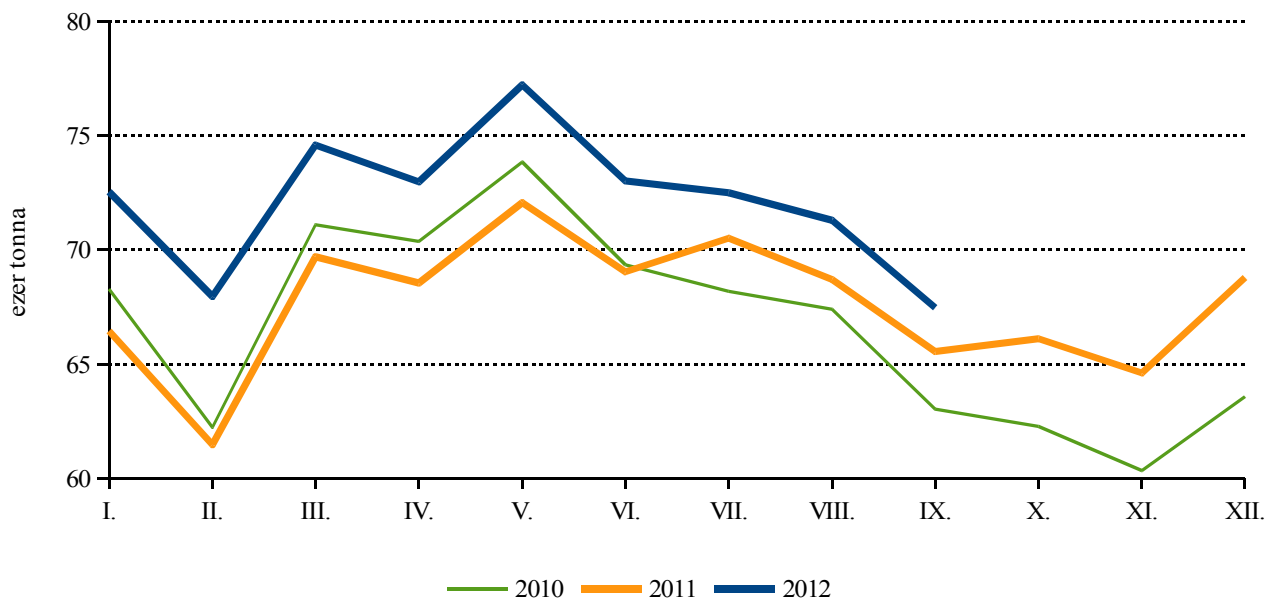
Forrás: AMA

29. ábra: A Csehországban felvásárolt nyerstej mennyisége

Forrás: MZCR

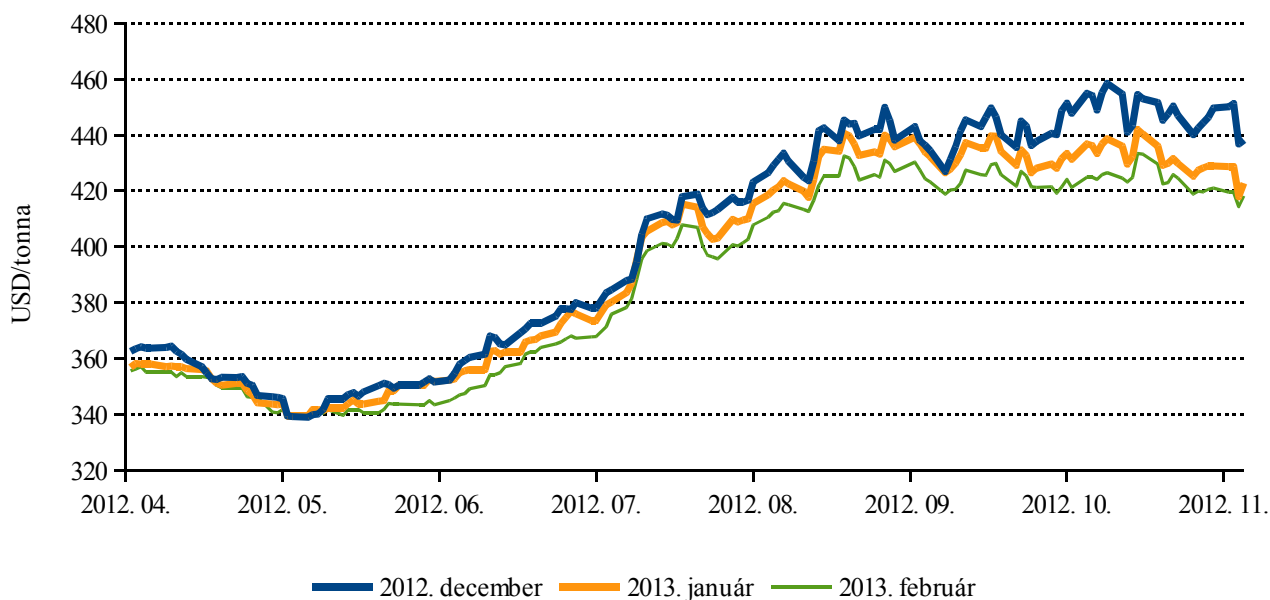
30. ábra: A Szlovákiában felvásárolt nyerstej mennyisége

Forrás: PPA ATIS

A tejtermékek határidős jegyzései

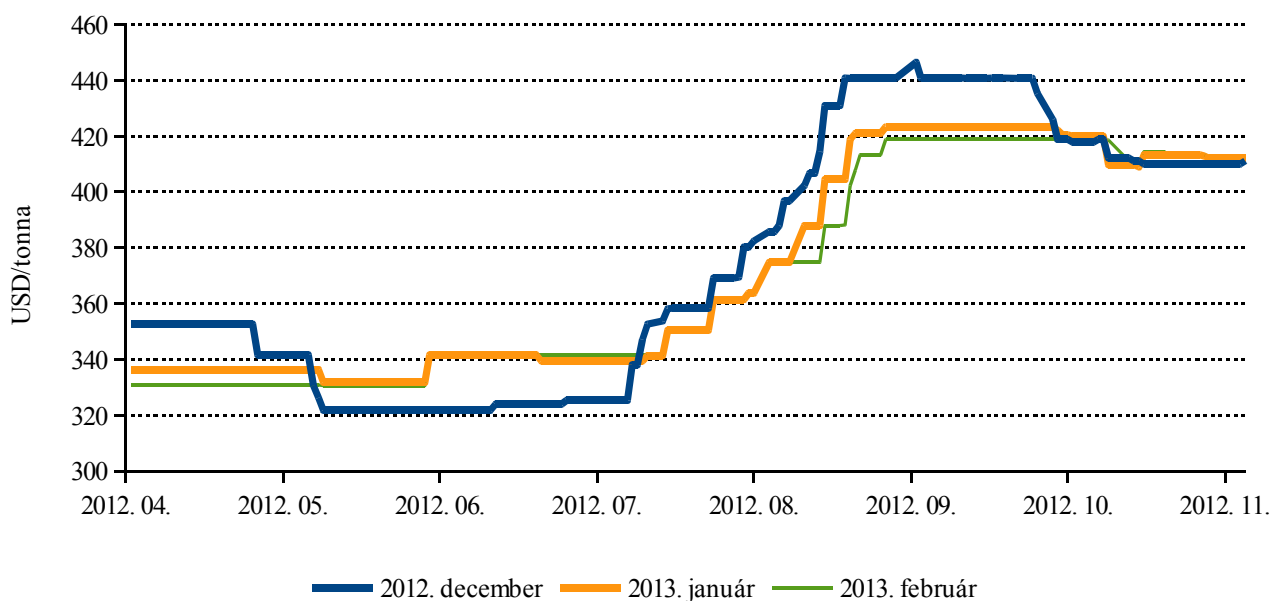
31. ábra: A III. árkategóriájú nyerstej^{a)} jegyzése a chicagói árutőzsdén

^{a)} A kemény sajtok előállításához felhasznált nyerstej.

Forrás: CME (Chicago Mercantile Exchange)

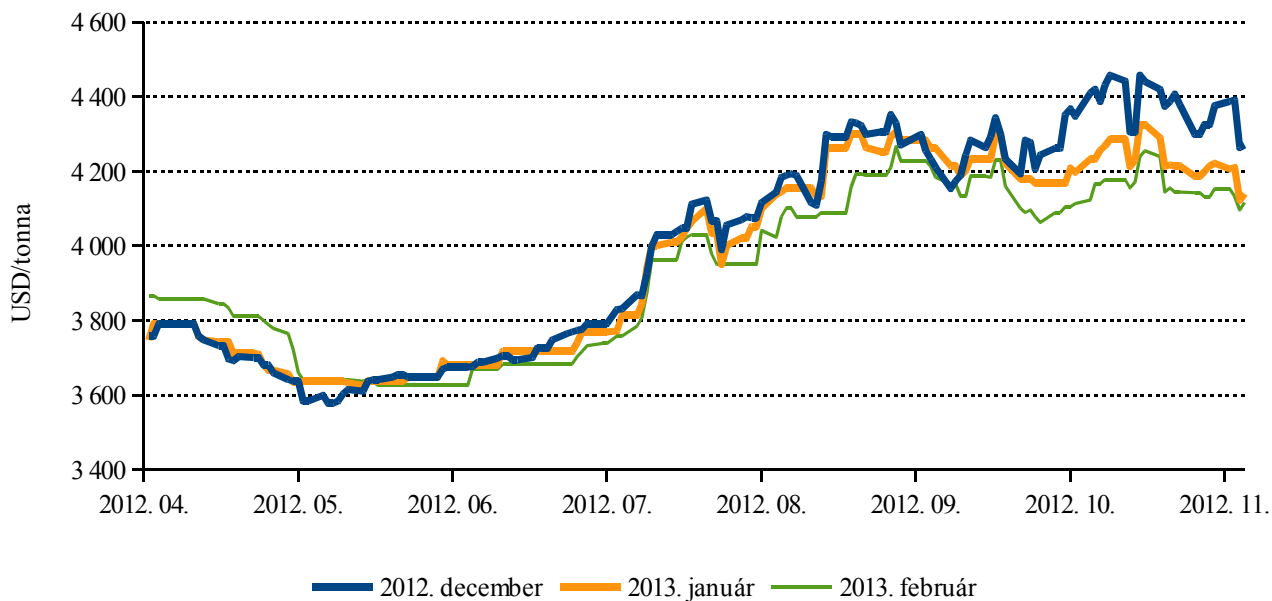
32. ábra: A IV. árkategóriájú nyerstej^{a)} jegyzése a chicagói árutőzsdén

^{a)} A vaj és a tejpóráz előállításához felhasznált nyerstej.

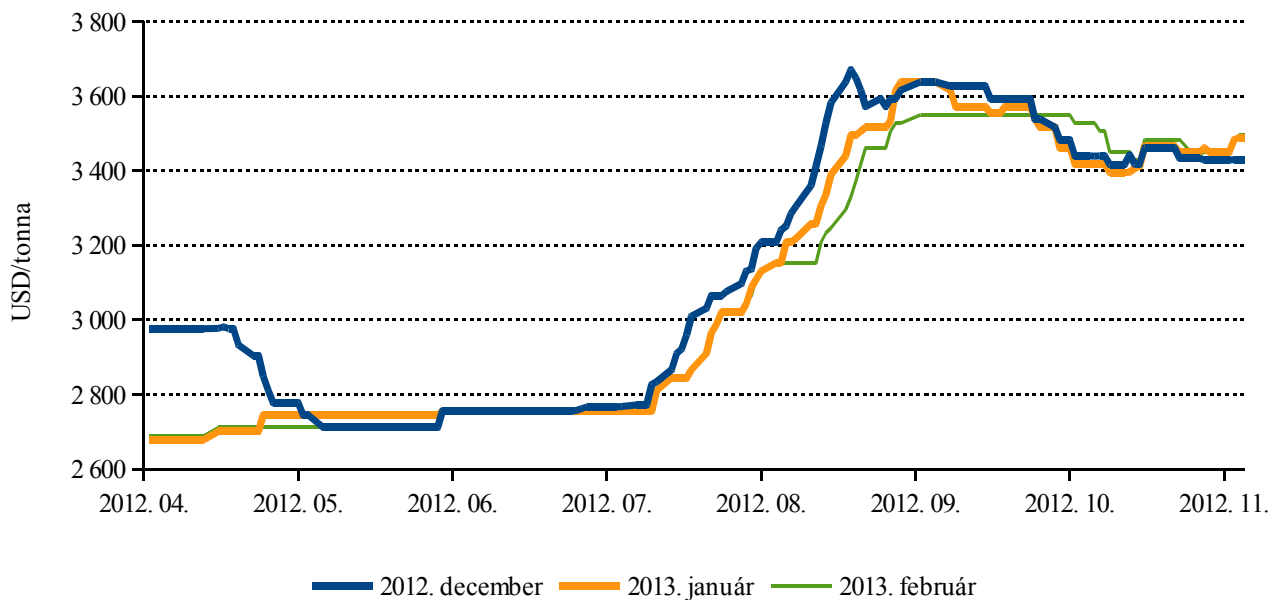
Forrás: CME (Chicago Mercantile Exchange)

33. ábra: A sajt jegyzése a chicagói árutőzsdén

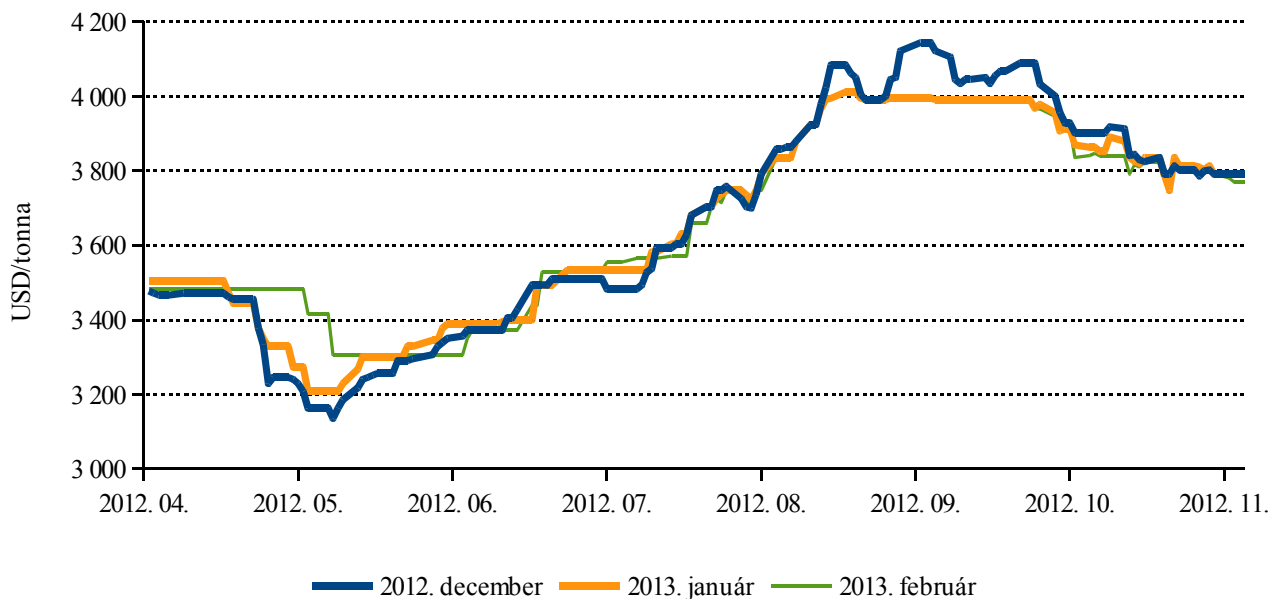
Forrás: CME (Chicago Mercantile Exchange)

34. ábra: A sovány tejpor jegyzése a chicagói árutőzsdén

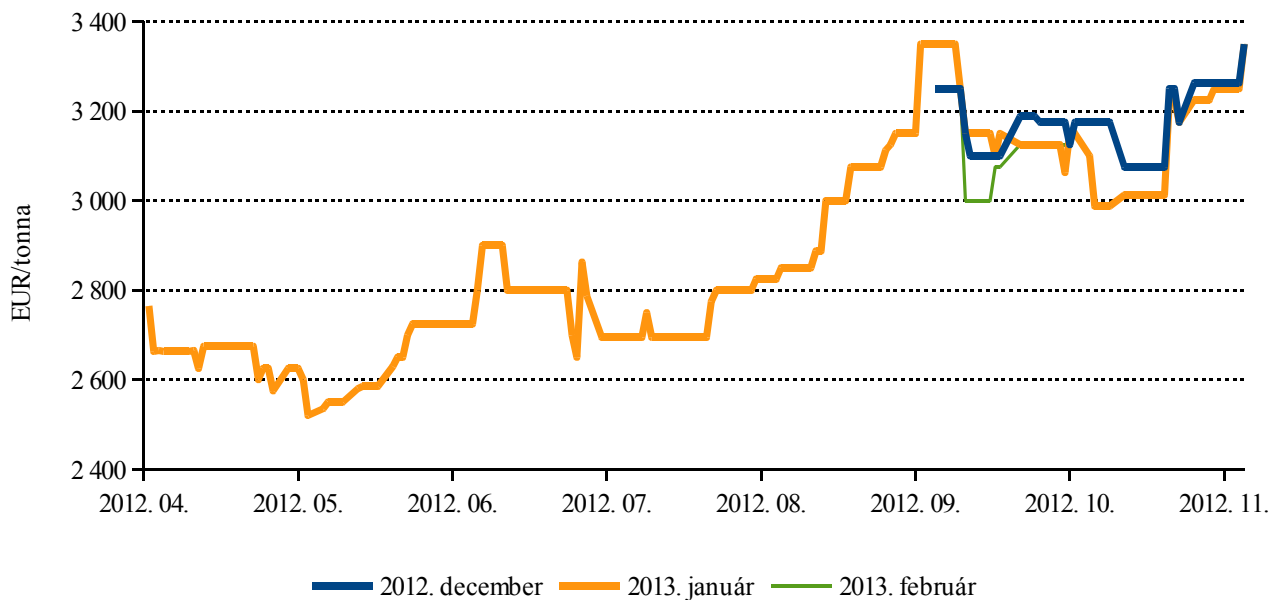
Forrás: CME (Chicago Mercantile Exchange)

35. ábra: A vaj jegyzése a chicagói árutőzsdén

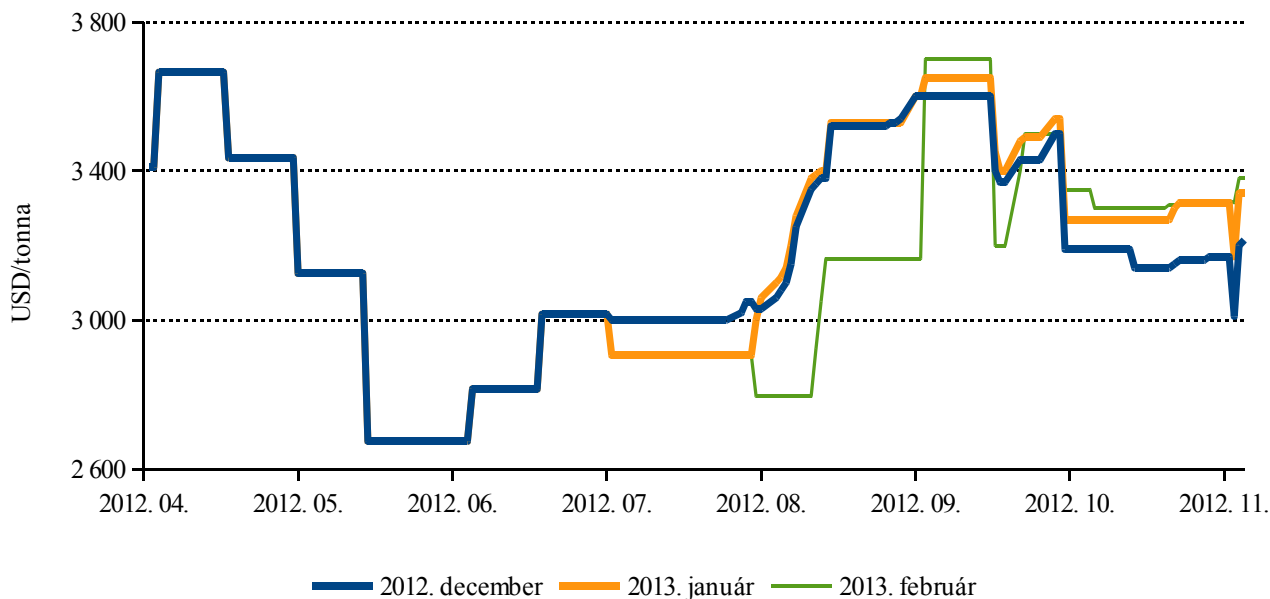
Forrás: CME (Chicago Mercantile Exchange)

36. ábra: A vaj jegyzése a frankfurti árutőzsdén

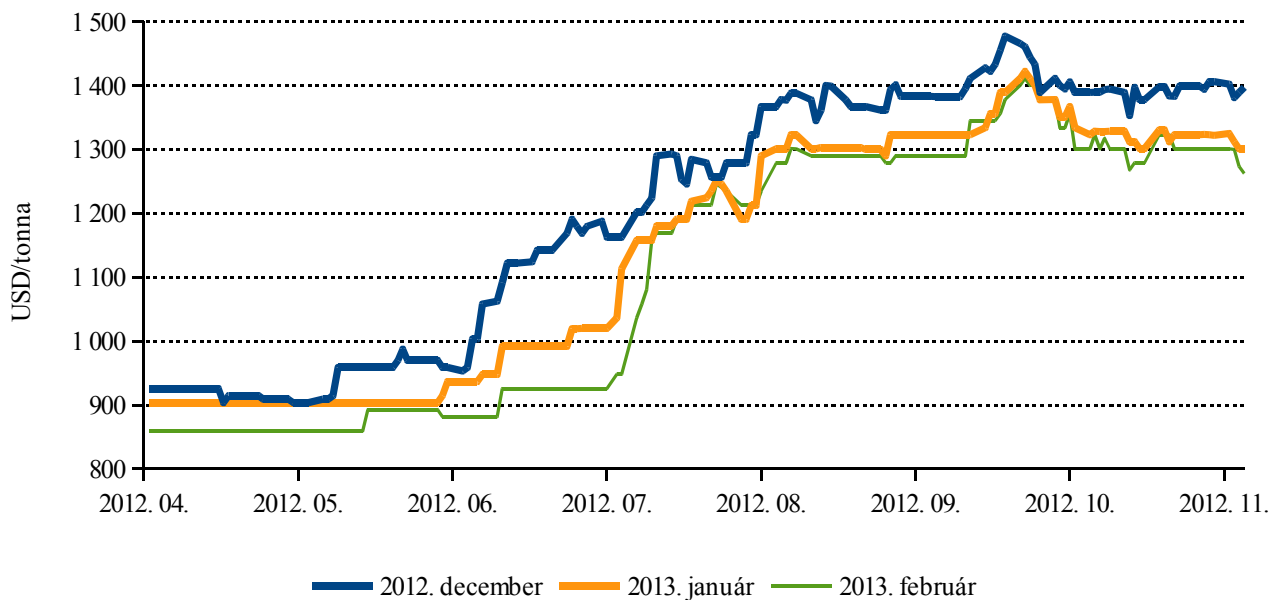
Forrás: Eurex Deutschland Frankfurt/Main

37. ábra: A vajzsír jegyzése az új-zélandi árutőzsdén

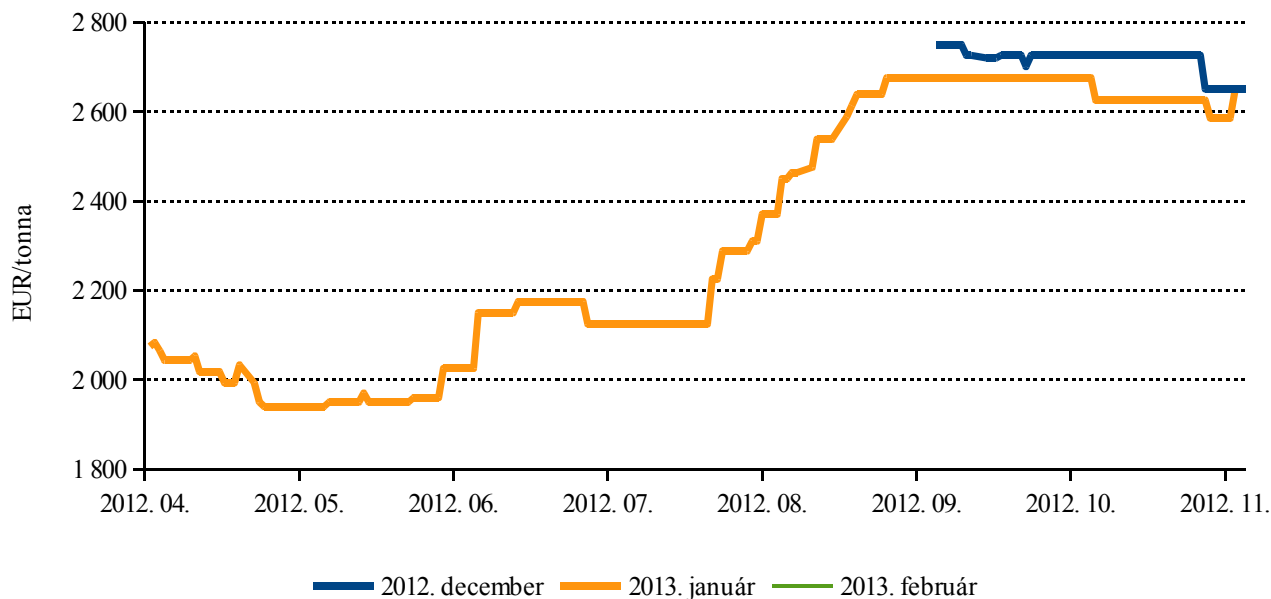
Forrás: NZX (New Zealand Exchange) – Agrifax

38. ábra: A tejsavópor jegyzése a chicagói árutőzsdén

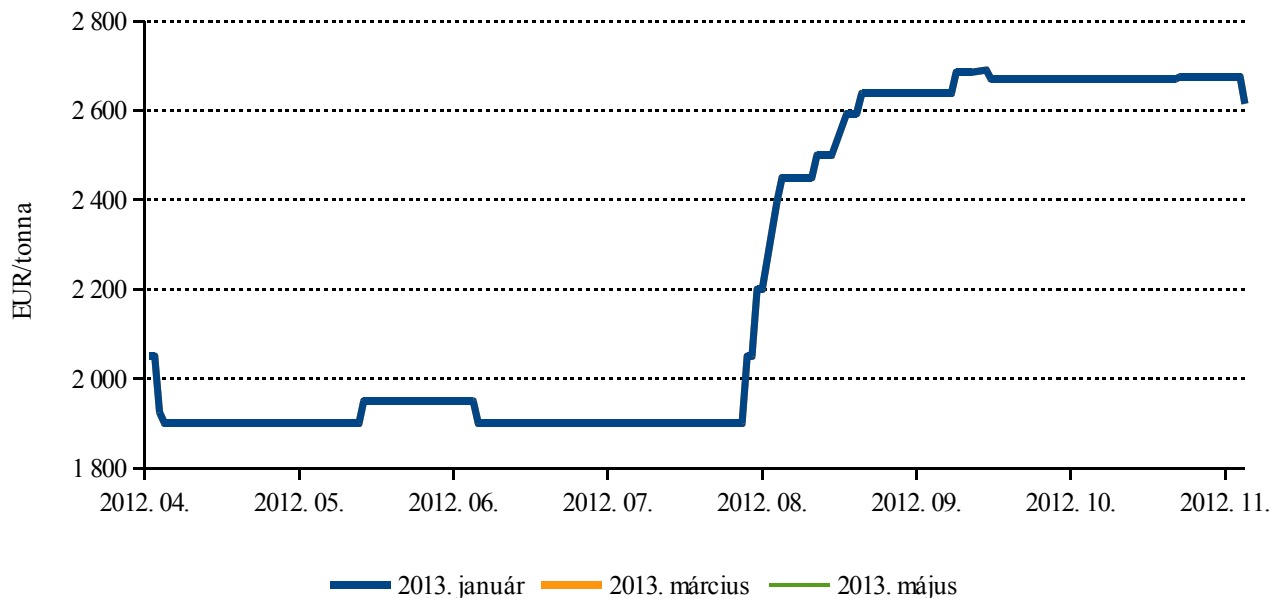
Forrás: CME (Chicago Mercantile Exchange)

39. ábra: A sovány tejpor jegyzése a frankfurti árutőzsdén

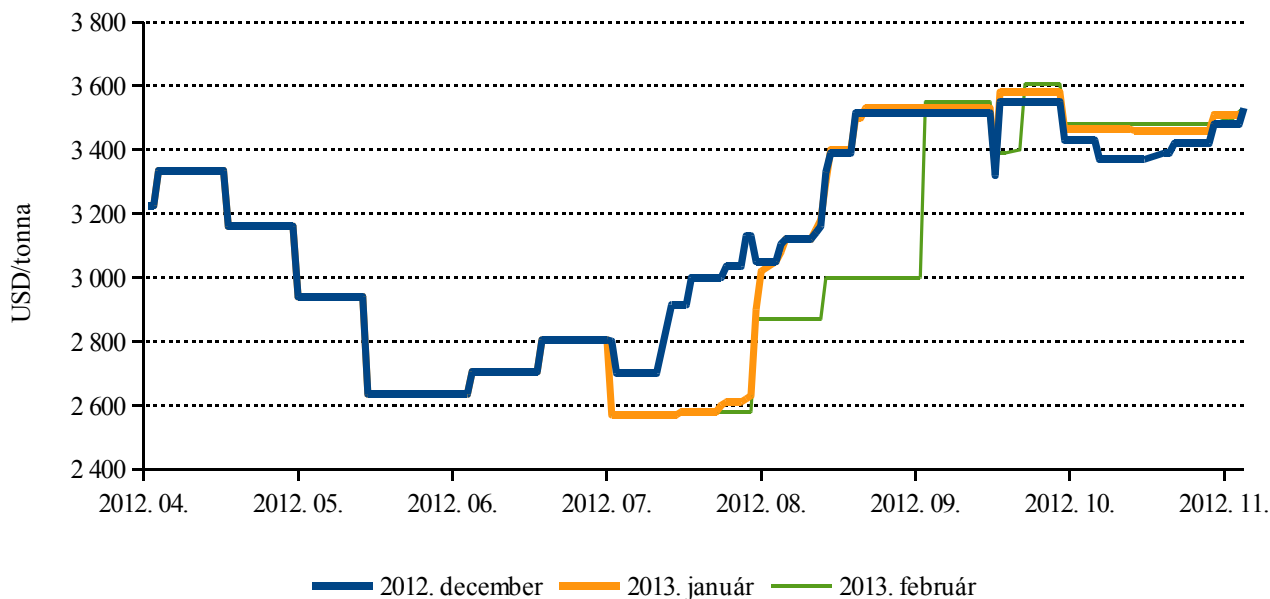
Forrás: Eurex Deutschland Frankfurt/Main

40. ábra: A sovány tejpor jegyzése a párizsi árutőzsdén

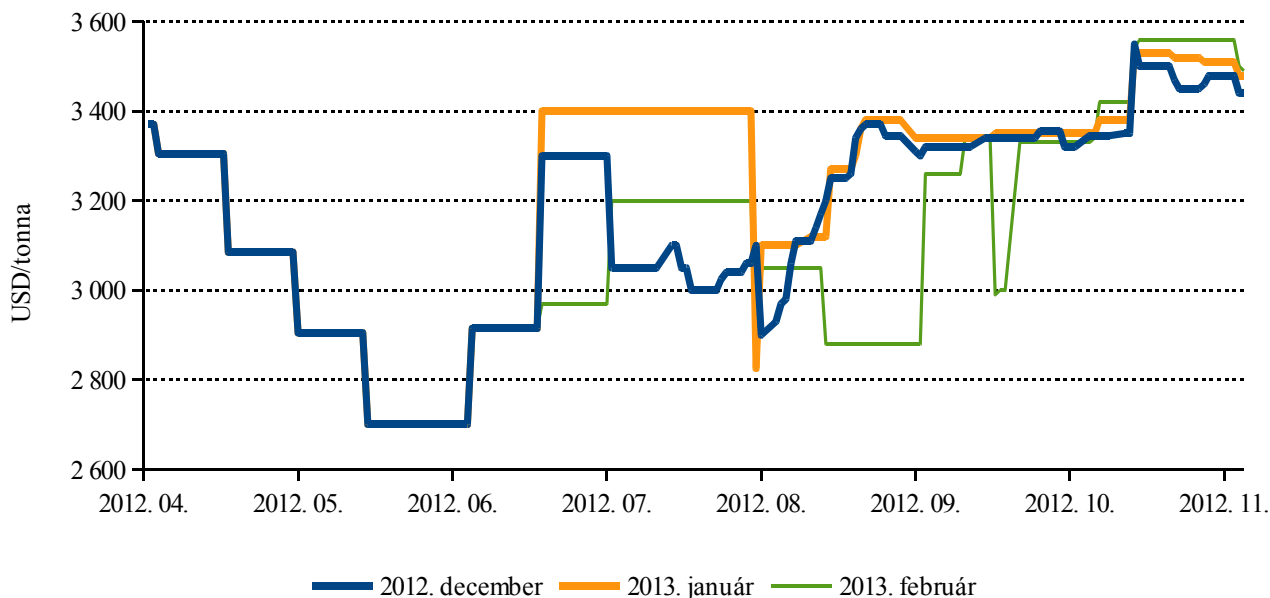
Forrás: LIFFE (London International Financial Futures and Options Exchange)

41. ábra: A sovány tejpor jegyzése az új-zélandi árutőzsdén

Forrás: NZX (New Zealand Exchange) – Agrifax

42. ábra: A teljes tejpor jegyzése az új-zélandi árutőzsdén

Forrás: NZX (New Zealand Exchange) – Agrifax

